

71 428

JUS

standardizacija

bilten jugoslovenskog zavoda za standardizaciju — beograd

1

standardizacija

bilten jugoslovenskog zavoda
za standardizaciju — beograd

1

januar

1976.

strana 1 — 38

IZDAVAČ

Jugoslovenski zavod za standardizaciju,
Cara Uroša 54
Beograd
Telefon 634-322
P. F. 933

ODGOVORNI UREDNIK

Milan KRAJNOVIĆ, dipl. ecc.

REDAKCIONI ODBOR

Slavoljub ĐORĐEVIĆ, Đuka LISICA,
Mara MATIĆ, Srboljub STOJKOVIĆ,
Branislav TEŠIĆ, Olga VELJANOVIĆ

UREDNIK ZA ŠTAMPU

Marija KRISTARIĆ

TEHNIČKI UREDNIK

Dragutin MILOŠEVIĆ

PRODAVNICA JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU

Kneza Miloša 16, Beograd
Cena pojedinom primerku din. 12. —
Godišnja pretplata din. 120 — Pretplatu slati ne-
posredno na adresu prodavnice Jugoslovenskog za-
voda za standardizaciju, Beograd, Ul. Kneza Mi-
loša br. 16, pošt. fah br. 933 ili na evidentni račun
60805-845-614
Telefon: 641-965

STANDARDOTEKA

Generala Ždanova 28
Telefon 341-401

ŠTAMPA:

Beogradski izdavačko-grafički zavod
Beograd, Bulevar vojvode Mišića 17.

Aktom Republičkog sekretarijata za kulturu SRS
br. 413—81/74—02 od 4. II 1974. godine ovo
izdanje je oslobođeno poreza na promet proizvoda.

Sadržaj

klasifikacija kablovskih otpadaka (Mr. Živomir Jevtić, dipl. ing.)	3
izveštaj sa zasedanja tehničkog komiteta IEC/TC 15 — Izolacioni materijali (Prof. Predrag R. Duduković, dipl. ing.)	6
VI seminar o grejanju, hlađenju i klimatizaciji (Nada Ivanović, dipl. ing.)	11
pregled rada tehničkog komiteta ISO/TC 92 — Ispitivanje protivpožarne otpornosti građevinskog materijala i konstrukcija (Nikola Nikolić, dipl. ing.)	12
jugoslovenski zavod za standardizaciju u akciji za zaštitu životne sredine	13
anotacije predloga standarda za javnu diskusiju iz oblasti:	
— premaznih sredstava za zaštitu od korozije	14
— cinkovih ruda i koncentrata	14
— plastičnih masa	15
— neorganske hemije	15
— uzimanje i pripremanje uzoraka hemijskih proizvoda	15
— ispitivanje emajla	16
— ambalaže od belog lima	16
— električnih provodnika i kablova	16
— građevinarstva	17
— električnih aparata za zavarivanje	17
objavljeni jugoslovenski standardi	18
međunarodna standardizacija:	
— pripremljena dokumentacija	23
— kalendar zasedanja	28
— informacije ISO	34
pregled primljenih važnih inostranih standarda	35

Contents

Classification of cable waste materials (Živomir Jevtić, dipl. ing.)	3
Report on the meeting of IEC/TC 15 — Insulating materials. (Prof. Predrag Duduković, dipl. ing.)	6
VI Seminar on heating, cooling and air-conditioning (Nada Ivanović, dipl. ing.)	11
Report on the meeting of Technical Committee ISO/TC 92 — Fire tests on building materials and structures (Nikola Nikolić, dipl. ing.)	12
Action of the Yugoslav Institution for Standardization on environment protection	13
Draft standards available for public discussion from the fields:	
— corrosion protection agents	14
— zinc and its concentrates	14
— plastics	15
— inorganic chemistry	15
— sampling and preparation of sample of chemical products	15
— testing of enamel	16
— metal food containers	16
— electric conductors and cables	16
— civil engineering	17
— welding electric apparatus	17
Yugoslav published standards	18
International Standardization:	
— newly reached documentation	23
— meeting calendar	28
— ISO information	34
Reached foreign standards survey	35

klasifikacija kablovskih otpadaka

Mr. Živomir Jevtić, dipl. ing.

uvod

Kablovska industrija je veliki potrošač osnovnih obojenih metala: bakra, aluminijuma i olova. Znatan deo ovih metala, međutim, zaostaje u raznim fazama izrade kablova spojen sa drugim materijalima za izolaciju i zaštitu u vidu škarta i otpadaka.

U vreme kada se za najvažniji metalni sastojak kabla smatrao bakar, orijentacija prerađivača kablovskih otpadaka je bila samo na iskorišćavanju bakra, a ostali sastojci kabla su mogli i da propadnu. Jedini način obrade je bio spaljivanje iza koga su ostajali nesagoreli metalni delovi kabla, a tadašnja klasifikacija kablovskih otpadaka je bila jednostavna i uzimala je u obzir samo vrste provodnog materijala i metalnih plašteva. Danas, vrednost izolacionih i zaštitnih materijala u kablovskim otpacima nije za potcenjivanje, a postoje i razvijeni postupci, uređaji i alati za efikasno rastavljanje otpadaka kablova i električnih provodnika na sastavne delove koji imaju određenu dalju upotrebnu vrednost. Oslobođeni metalni provodnik (najčešće je to bakar), sada bez oksidne kore koju je dobijao u procesu spaljivanja, više nije degradiran i može se dalje prerađivati kao kvalitetna sekundarna sirovina. Slično je i sa izolatorima (papirom, gumom i plastičnim masama) koji su sada sačuvani i mogu se dalje prerađivati. Mehaničkom obradom otpadaka kablova zaštitni plaševi se razdvajaju u potpunosti, pa i oni imaju izvesnu upotrebnu vrednost.

Postojeće klasifikacije otpadaka obojenih metala samo uzgred pominju kablovske otpatke, ne ulazeći u detaljniju podelu ove važne klase otpadaka obojenih metala, iako koncentracija pojedinih obojenih metala u njima varira u širokim granicama (od 20 do 90 procenata ukupne težine), što znatno utiče na kvalitet i vrednost nesortiranih otpadaka.

Da bi se promet i trgovina ovom vrstom otpadaka obojenih metala odvijali, potrebno je detaljnije raščlaniti vrste kablovskih otpadaka i to tako da se može što jednostavnije utvrditi njihov kvalitet i tehnološka svojstva uz lako vizuelno raspoznavanje i sortiranje na određene grupe bez

posebnog stručnog poznavanja kablovskih proizvoda. Zato treba odabrati kriterijume za njihovu klasifikaciju na osnovu kojih bi se razlikovali po vrsti, vrednosti i sadržaju određenih materijala u njima, mogućnosti razdvajanja elemenata kabla i njihove dalje upotrebe i sl., čime bi se dobila realnija slika o kvalitetu i ceni pojedinih vrsta ovih potencijalnih sekundarnih sirovina koje se u sve većem obimu pojavljuju na tržištu.

kriterijumi za klasifikaciju

Asortiman kablovske proizvodnje obuhvata izradu više hiljada različitih proizvoda. Još je veći broj oblika otpadaka i da bi se u mnoštvu raznih vrsta kablovskih otpadaka napravio red i preglednost, potrebno je izvršiti njihovo grupisanje, odn. klasifikaciju. Najpogodnija je tzv. nezavisno nadređena dekadna klasifikacija, jer omogućava primenu kratkih i jednostavnih oznaka sa dovoljno slobodnog prostora za obeležavanje svih karakterističnih varijeteta koji se pojavljuju.

Osnovni kriterijumi za klasifikaciju kablovskih otpadaka su:

1. **VRSTA PROVODNOG MATERIJALA.** Električni provodnik je izrađen od metala. Pošto elementi kabla u otpatku nemaju funkcije koje bi imali u ispravnom kablju, njihovi oblici nisu bitni za klasifikaciju, već se razlikuju samo vrste materijala od koga su izrađeni. Zbog toga se u okviru ovog kriterijuma ne uzima u obzir da li je provodnik žica ili uže kružnog, sektorskog, ovalnog, pravougaonog ili nekog drugog oblika poprečnog preseka već, samo vrsta metala od koga je provodnik izrađen.

2. **RED VELIČINE PREČNIKA KABLA.** Kablovi se uglavnom dele na energetske i telekomunikacione. Oni se razlikuju u dva elementa: u veličini poprečnog preseka i debljini izolacije. Energetski kablovi imaju velike poprečne preseke, a telekomunikacioni su izrađeni od tankih provodnika čiji je prečnik manji od 1 mm. Izolacija energetskih kablova ima veliku debljinu dok je izolacija telekomunikacionih kablova vrlo tanka.

3. **VRSTA KABLOVSKOG PROIZVODA.** Prema ovom kriterijumu podela se vrši na provodnike (kablovski proizvodi koje sačinjava samo metalni provodnik i izolacija — žile) i na kablove (proizvodi koje sačinjavaju dve ili više použenih žila sa pojasnom izolacijom preko použenog jezgra ili bez nje).

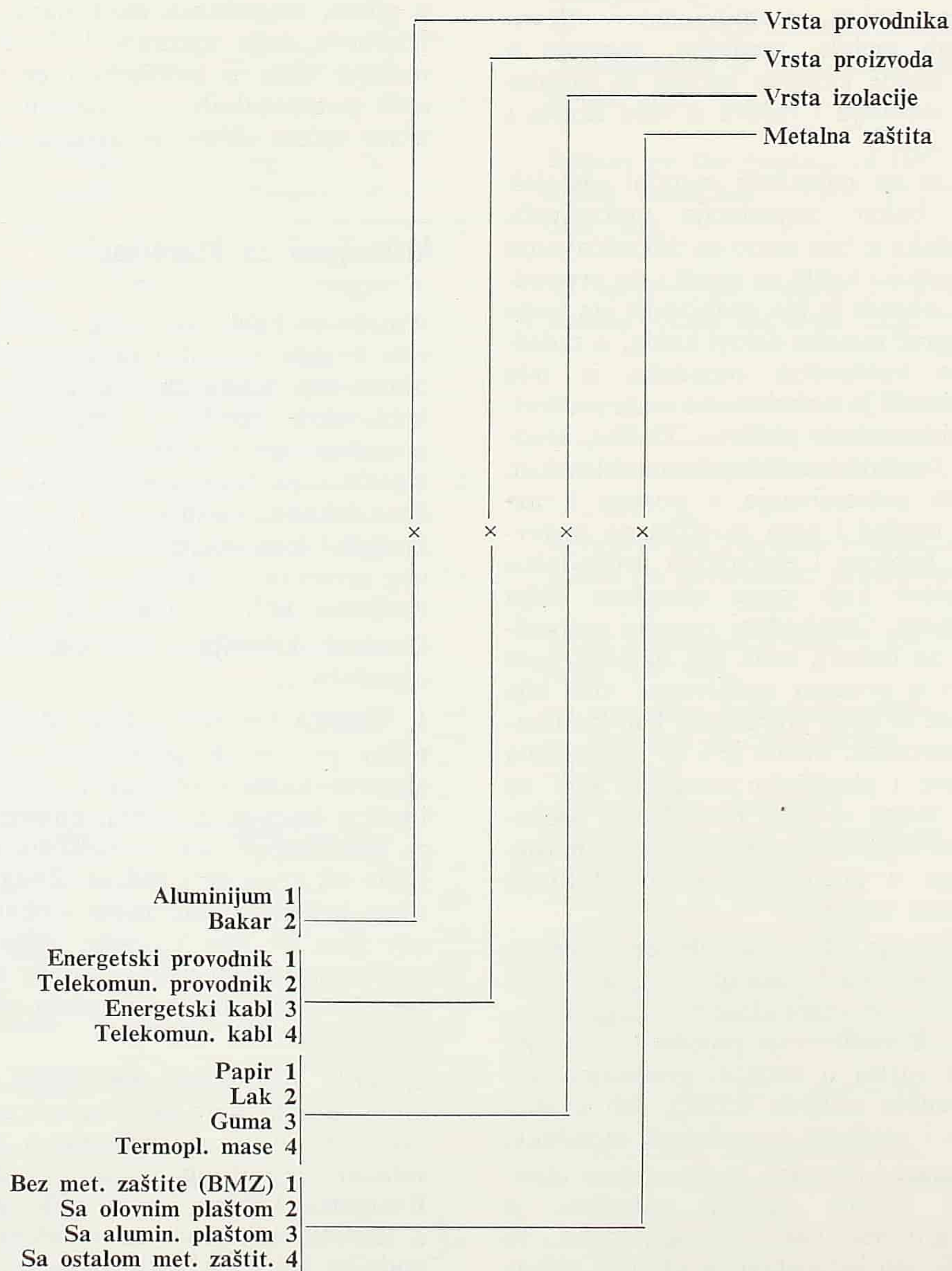
4. **VRSTA IZOLACIJE.** Za klasifikaciju se uzima vrsta izolacionog materijala koji dolazi neposredno do metalnog provodnika.

5. **POSTOJANJE I VRSTE ZAŠTITE.** Zaštita može biti izvedena u obliku samo jedne olovne, aluminijumske, gumene ili plastične cevi ili izrađena od više materijala obavijenih oko jezgra (klasična mehaničko-antikorozivna zaštita od jute, bitumena, čeličnih žica ili traka i krede). Na

kablovima viših napona sve više se primenjuje i električna zaštita od bakarnih traka ili žica obavijenih oko izolovanog jezgra kabla.

označavanje

Primenom navedenih kriterijuma za klasifikaciju kablovskih otpadaka i sažimanjem kriterijuma 2 i 3 u jedan, može se formirati numerička oznaka sa četvorocifrenim simbolima za obeležavanje pojedinih vrsta. Predloženi način označavanja, na slici, je fleksibilan jer dozvoljava i precizniju klasifikaciju unošenjem simbola za neke osobine koje navedenom podelom nisu obuhvaćene, a kasnije se mogu pojaviti kao važne.

Na prvom mestu u oznaci se nalazi simbol za vrstu provodnog materijala. Klasični provodnici su bakar i aluminijum, ali za preciznije klasifikiranje se mogu pojaviti i sledeći provodnički materijali: čelik, kalajisani bakar, pobakreni aluminijum, pobakreni čelik, posrebreni bakar, srebro i dr.

Drugo mesto u oznaci opisuje otpatke kao energetske ili telekomunikacione provodnike (jednožilne), odn. kablove (višežilne) pri čemu su:

— energetske provodnici sastavljeni iz metalnog provodnika prečnika većeg od 1 mm. i izolacije,

— energetske kablove izrađeni od použenih energetskih provodnika,

— telekomunikacioni provodnici sastavljeni iz metalnog provodnika čiji je prečnik manji od 1 mm i izolacije,

— telekomunikacioni kablove izrađeni od použenih telekomunikacionih provodnika.

Treće mesto daje podatke o vrsti izolacije koja se obično izrađuje od papira, gume, laka, termoplastičnih ili vlaknastih materijala. Detaljnije se mogu podeliti termoplastične mase na polivinilhlorid (PVC), polietilen (PET), umreženi polietilen (UPET), najlon, teflon (PTFE) i dr. koje nemaju istu dalju upotrebnu vrednost.

Na četvrtom mestu se definiše postojanje i vrsta zaštite kabla koja u predloženom načinu označavanja predviđa samo 4 varijeteta, ali je moguće proširenje i na specifične električne vrste zaštite ukoliko se pokaže da je i taj podatak od značaja sa stanovišta utvrđivanja razlike u vrednosti neke vrste otpatka.

primeri označavanja

Prema šemi označavanja kablovskih otpadaka, obrazovane oznake za varijetete koji se javljaju

kao otpadni produkti iz proizvodnje kablova imaju ovakve oblike:

- 1111 — Aluminijumski provodnici sa izolacijom od papira bez metalne zaštite (BMZ),
- 1112 — Aluminijumski provodnici sa izolacijom od papira i olovnim plaštom,
- 1114 — Aluminijumski provodnici sa izolacijom od papira i metalnom zaštitom (SMZ),
- 1141 — Aluminijumski provodnici sa izolacijom od plastičnih masa BMZ,
- 1311 — Aluminijumski kablove sa izolacijom od papira bez metalne zaštite, BMZ,
- ⋮
- 2111 — Bakarni energetske provodnici sa izolacijom od papira BMZ,
- ⋮
- 2144 — Bakarne koaksijalne tube,
- 2211 — Bakarni telekomunikacioni provodnici sa izolacijom od papira BMZ,
- 2221 — lak-žica,
- ⋮
- 2444 — Bakarni telekomunikacioni kablove sa izolacijom od termoplastičnih masa SMZ.

zaključak

Otpaci kablova i električnih provodnika predstavljaju važnu grupu otpadaka obojenih metala u kojoj su vrlo čisti metali spojeni sa drugim materijalima koji ne utiču na njihova hemijska svojstva. Spaljivanjem su se metali (bakar, olovo, kalaj) degradirali i gubili u kvalitetu. Mehaničkom obradom je moguće potpuno razdvojiti komponente koje sačinjavaju kabl i uputiti ih na dalju ili ponovnu preradu. Udeo pojedinih materijala u kablju je različit za pojedine tipove, što utiče na njihovu vrednost, pa je potrebno izvršiti prikladnu klasifikaciju kablovskih otpadaka koristeći se kriterijumima koji omogućavaju jednostavno vizuelno raspoznavanje različitih vrsta otpadaka.

Na taj način kablovski otpaci mogu posredstvom trgovine doći na prava mesta gde će se pretvoriti u upotrebljive sekundarne sirovine.

izveštaj sa zasedanja tehničkog komiteta IEC/TC 15. izolacioni materijali

Prof. Predrag R. Duduković, dipl. ing.

U okviru XL zasedanja Internacionalne elektrotehničke komisije (IEC) održanog u Hagu (Holandija) u vremenu od 13. do 27. septembra 1975. godine, u kome je uzelo učešća oko hiljadu delegata iz 36 zemalja, sastao se i Tehnički komitet 15 — Izolacioni materijali, tačnije rečeno njegov potkomitet 15C — Specifikacije izolacionih materijala. U radu potkomiteta uzelo je učešća preko trideset delegata iz šesnaest zemalja. Veoma obiman dnevni red je uspešno sproveden blagodareći upornosti predsedništva, ali i dobroj volji članova koji su radili i u svojim slobodnim časovima.

Ovo zasedanje se održavalo godinu dana posle zasedanja u Bukureštu (septembra 1974) ali se blagodareći veoma aktivnom i plodnom radu sekretarijata pojavilo u međuvremenu više dokumenata. Evidencije radi navedeni su samo oni o kojima nije bilo reči na sastanku pododbora u Hagu. Naime, zbog obilja materijala koji obrađuje pododbor 15C odlučeno je već ranije (na sastanku u Zürich-u oktobra 1973) da se sastanci održavaju svake godine, ali da se o pojedinim dokumentima u principu diskutuje svake druge godine. Tako su na postupak šestomesečnog glasanja razaslali sledeći dokumenti:

15C (Central Office) 42: Specifikacije za papire za elektrotehničku primenu, deo 2: Metode ispitivanja;

15C (Central Office) 43: Specifikacije za polimerne smole bez razređivača, deo 2: Metode ispitivanja;

15C (Central Office) 44: Specifikacije za izolacione lakove sa razređivačem, deo 1: Definicije i opšti zahtevi;

15C (Central Office) 45: Specifikacije za lepljive trake za elektrotehničku primenu, deo 3: List 1: Zahtevi za plastificirane PVC sa termo-nereaktivnim lepkom;

15C (Central Office) 46: Specifikacije za lakirane tkanine za elektrotehničku primenu, deo 3: List 2: Lakirane tkanine na bazi staklenog tkiva.

Kao dokumenti sekretarijata pripremljeni su:

15C (Secretariat) 67: Specifikacije za keramičke i staklene neorganske izolacione materijale, deo

3: Klasifikacija i specifikacija za pojedine materijale; 15C (Secretariat) 68: Dopuna člana 9 publikacije br. 454—2: Provera lepka lepljivih traka ljuspajem pri savijanju za 90°; 15C (Secretariat) 70: Metode ispitivanja pokrilih prahova.

Dnevni red je obuhvatao 16 dokumenata sekretarijata koji su tretirali sledeće izolacione materijale:

— lepljive trake za elektrotehničku primenu, 15C (Secretariat) 51, 57, 58, 63 i 64;

— keramičke i staklene neorganske izolacione materijale, 15C (Secretariat) 52 i 53;

— kombinovane fleksibilne izolacione materijale, 15C (Secretariat) 54 i 55;

— plastične filmove za kondenzatore, 15C (Secretariat) 60, 61 i 62;

— materijale na bazi liskuna ili papira od obrađenog liskuna 15C (Secretariat) 56;

— kartonite i papire, 15C (Secretariat) 65, 66 i 69.

Obimna diskusija o pojedinim dokumentima bila je dokaz neusaglašenosti mišljenja predstavnika tehnički razvijenih zemalja u kojima su dugogodišnjim radom stečena različita iskustva i uvedene u praksu različite metode i kriteriji.

U vezi sa dokumentom 15C (Secretariat) 63: Specifikacije za lepljive trake za elektrotehničku primenu; deo 3: List 4: Zahtevi za celulozni papir, valoviti sa termoreaktivnim lepkom, dogovoreno je da debljine mogu da se kreću u domenu od 0,15 do 0,5 mm sa dozvoljenom tolerancijom $\pm 15\%$ ili 0,03 mm; uzima se veća vrednost. Za izolacioni otpor usvojena je upola manja vrednost i to 5×10^6 oma posle 24 sata izlaganja temperaturi $23 \pm 2^\circ \text{C}$ i relativnoj vlažnosti $93 \pm 2\%$. Što se tiče termičke izdržljivosti rečeno je da iskustvo pokazuje da bi mogla da se usvoji vrednost temperaturskog indeksa 105°C . Posle duge diskusije čiji predlog za tzv. »flagging test« (ogled odlepljivanja) treba usvojiti (ASTM D-1000, UK-56, Canada, 3M), prihvaćena je metoda prema predlogu Velike Britanije izneta u dokumentu 15 C (U. K.) 56. Ova metoda će se dati kao aneks publikaciji 454-2 (1974) zajedno sa

ispravkom za silu u članu 8.4. ove publikacije, gde se kaže da se rezultati izražavaju »u N po metru širine«, a treba da stoji »u N po 10 mm širine«.

U diskusiji o zateznoj čvrstoći i izduženju pri kidanju konstatovano je da se mora uzeti u obzir debljina papira i da postoje dve vrste krep-papira, tzv. primarno krepirani sa malom elongacijom (6%), i sekundarno krepirani sa velikom elongacijom (12%). Debljina papira je uzeta u obzir na taj način što su u specifikaciji za tri opsega debljina date vrednosti sila (naravno svedeno na 10 mm širine trake).

Korigovane su neke od vrednosti predložene dokumentom sekretarijata: athezija prema čeliku treba da je najmanje 3 N na 10 mm širine trake; athezija prema osnovi najmanje 2 N na 10 mm širine; električna probojna čvrstoća posle izlaganja sobnoj temperaturi najmanje 5 kV/mm, a posle izlaganja vlažnoj atmosferi najmanje 3 kV/mm (bilo je predloga da se ova poslednja specifikacija izostavi). Što se tiče temperaturnog indeksa usvojeno je da za ovu vrstu lepljivih traka ne bi smeo da bude ispod 105 °C.

Po završenoj diskusiji većinom glasova odlučeno je da se u korigovanoj redakciji ovaj dokument pojavi kao dokument na postupku šestomesečnog glasanja.

O dokumentu 15C (Secretariat) 51: Termička izdržljivost lepljivih traka za elektrotehničku primenu, bilo je mišljenja da je ispitivanje predviđeno ovim dokumentom komplikovano, zametno i skupo, da zahteva mnogo vremena i rada i da za uzvrat ne daje mnogo informacija o kvalitetu materijala. Preovladalo je, međutim, mišljenje da je termička izdržljivost veoma važna karakteristika jer se u svima električnim aparaturama nailazi na povišenje temperature pri radu, a to znači i na uticaj povišene temperature na ugrađeni izolacioni materijal. S tim u vezi odlučeno je da kao baza svih termičkih ispitivanja treba da služi nedavno izašla publikacija No 216, deo 1. i 2. Zadatak dokumenta o kome je reč je da dâ specifikacije za određeni materijal — lepljive trake, tj. da dâ podatak o stepenu dozvoljene deterioracije referente karakteristike pod dejstvom temperature.

Predlog Kanade za primenu postupka ubrzanog starenja nije prihvaćen jer zahteva primenu viših temperatura pri kojima se u slučaju PVC materijala mogu razvijati i škodljivi gasovi.

Diskutujući o nepodesnosti i dugotrajnosti ispitivanja na termičko starenje (oko 5000 sati) iznet je kao argument i nestabilnost tržišta: dok se ispitivanje završi sirovina koja je bila predmet ispitivanja može već i nestati na tržištu! Odlučeno je da čisto ekonomski aspekti, a posebno ovakve vrste, ne smeju da utiču na donošenje tehnički opravdanih preporuka i zahteva.

Što se tiče stava o definiciji ispitivanja smeju otpornosti prema električnom probou, utvrđeno

je da se isti mora usaglasiti sa publikacijom 454, deo 1. i 2. i da temperature starenja za razne vrste lepljivih traka treba navesti u delu 3. publikacije 454.

O definisanju postupka utvrđivanja gubitka mase pri termičkom starenju bilo je mnogo diskusije. Pošto su neki delegati izneli postupke u praksi u njihovim zemljama, odlučeno je da treba da se obavlja pri 23 ± 2 °C i $50 \pm 5\%$ relativne vlažnosti pošto su uzorci prethodno bili izloženi 48 sati najnižoj temperaturi starenja (saglasno publikaciji 216). Smatram da ovu najnižu temperaturu starenja treba propisati, a ne ostaviti izboru.

Na kraju je odlučeno da se ovaj dokument u korigovanom izdanju pojavi kao dokument na postupku šestomesečnog glasanja. Po prihvatanju od strane nacionalnih komiteta ovog dokumenta će se izdati kao dopuna publikacije 454-2.

O dokumentu 15C (Secretariat) 64: Specifikacije za lepljive trake za elektrotehničku primenu, deo 3, list 5: Zahtevi za celulozni papir (C) sa termoreaktivnim lepkom, vođena je diskusija u suštini veoma slična diskusiji o dokumentu 15C (Secretariat) 63 i u tom smislu su i korigovane neke od zahtevanih vrednosti referentnih karakteristika. Tako npr. za električni probojni napon usvojena je vrednost od 8 kV/mm (umesto predloženih 10 kV/mm), a za električni probojni napon posle izlaganja vlažnosti 6 kV/mm (umesto predloženih 8 kV/mm). Takođe je uvedeno ispitivanje na odlepljivanje (»flagging test«) i to sa dozvoljenih najviše 2 mm najvećeg odizanja i ako je bilo predloga da se za ovu vrstu traka mora dozvoliti više, čak i do 10 mm.

Odlučeno je da se ovaj dokument u redigovanoj formi pojavi kao dokument na postupku šestomesečnog glasanja.

Kao prva odluka u diskusiji o dokumentu 15C (Secretariat) 60: Specifikacije za plastične filmove za kondenzatore, deo 1: Opšti zahtevi, bila je da se važnost ovog dokumenta proširi na sve vrste izolacionih filmova, tako da bi novi naslov dokumenta glasio: Specifikacije za plastične filmove za elektrotehničku primenu. S tim u vezi odlučeno je da se u uvodni deo ne unose nikakve restrikcije o vrsti materijala. Konstatovano je da je do rada na ovoj preporuci došlo na zahtev CIGRE-a i da je komitet ISO-61-Plastici, odlučio da ne radi na filmovima za elektrotehničku primenu prepuštajući tu problematiku, kao specifičnu, odboru 15 IEC-a — Izolacioni materijali.

Mora se reći da je bilo mnogo protivljenja ovom uopštavanju važnosti dokumenta, pa je u diskusiji iznošeno mišljenje o potrebi posve drugačijih ispitivanja i kriterija za filmove za različite namene (za kondenzatore, za žljebnu izolaciju, za izolaciju namota i dr.). Međutim, odlučeno je da deo 1. i 2. dokumenta budu opšti, važeći za sve, dok će deo 3. dokumenta uzimati u obzir potrebne specifičnosti. Nastala, veoma živa, diskusija bila je u stvari iznalaženje kompromisa i adekvatnijih

formulacija za dva potpuno kompletna predloga data uz primedbe na ovaj dokument od strane Velike Britanije, 15C (U.K.) 73 i S. R. Nemačke, 15C (Germany) 69.

Odlučeno je da se u dokument unese niz potrebnih definicija kao što su na primer: razvlačenje rolne (»telescoping«), prijanjanje (»sticking«), totalno prijanjanje (»blocking«), klizanje (»slip«), krivljenje (»bias«) i dr.

Što se tiče debljine usvojeno je kao što je bilo u predlogu, da debljina mora da bude u granicama nazivne $\pm 10\%$ ukoliko nije drukčije specificirano. Preporuke za dužinu su izostavljene iz ovog dokumenta s tim da se daju u delu 3 — Specifikacije za pojedine materijale. Za širinu je usvojeno prema nemačkom predlogu da se tabelarno da u zavisnosti od debljine.

Mnogo diskusije je bilo o uslovima isporuke. Tako je, između ostalog, usvojeno da se ne propisuje spoljni prečnik rolne, već samo unutrašnji; navedene su vrednosti od 75 i 150 mm sa tolerancijom od $\pm 1\%$.

Odlučeno je da se u redigovanoj formi dokument pojavi kao novi dokument sekretarijata.

Valja napomenuti da je u vezi sa ovim dokumentom bilo primljeno mišljenje Dr Elsnera, Predsednika Tehničkog komiteta 33 — Kondenzatori, u kome se kritikuje predloženi dokument i predlaže oformljenje radne grupe eksperata. S obzirom da ova primedba nije došla prema statutu IEC-a normalnim putem, tj. preko nekog od nacionalnih komiteta, primljena je samo k znanju, ali nije uzeta u razmatranje.

O dokumentu 15C (Secretariat) 61: Specifikacije za plastične filmove za kondenzatore, deo 2: Metode ispitivanja, razvila se takođe živa diskusija i dokumenat je doživeo velike promene i dopune, s obzirom na pomenutu odluku o uopštavanju. On treba da se odnosi na sve filmove primenjene u elektrotehnici za izolaciju, a ne samo na one za kondenzatore.

Mnogo diskusije je bilo o postupku merenja debljine. Rečeno je da bi umesto aparature za merenje, debljine sa dvema paralelnim ravnim pločama, trebalo usvojiti dispoziciju ravna ploča — sfera. Rešeno je da u narednoj redakciji dokument obuhvati alternativno i predloženi postupak merenja debljine i postupak koji se razrađuje u ISO/TC-61-Plastika. Usvojeno je proširenje gravimetrijske metode prema engleskom predlogu 15C (U.K.) 79 koja je podesna za merenje debljine na uskim filmovima. Takođe je dodat postupak određivanja prosečne debljine rolne prema engleskom predlogu.

Za merenje širine filma uneta je promena da se umesto povećala (lupe) mora primeniti pokretni mikroskop kojim se može meriti sa 0,1 mm. Takođe je Sekretar preuzeo na sebe da dobije podatke o metodi merenja širine filmova koja se razrađuje u ISO/TC-61.

U vezi sa skupljanjem (»shrinkage«) za čije je merenje u dokumentu iznet postupak prema ASTM D-1204, odlučeno je da se kao alternative ovom postupku unesu i postupci koje su predložili S. R. Nemačka, 15C (Germany) 72 i Velika Britanija, 15C (U.K.) 79.

Izostavljeni su iz dokumenta postupci za određivanje indeksa odbijanja svetlosti i stepena propuštanja vodene pare. Što se tiče hrapavosti površine odlučeno je da se unese postupak prema ISO/R 468. Odlučeno je da se za određivanje zapreminske električne otpornosti, osim metode prema publikaciji No 93, uvede i metoda pomoću modela kondenzatora koju će razraditi saradnici iz Velike Britanije.

U suštini ista odluka je doneta i po pitanju postupaka za merenje sačinitelja gubitaka i permitivnosti. Što se tiče određivanja električnog probojnog napona, odlučeno je da se osim naizmennog napona prema publikaciji No 243 uvede i ogled jednosmernim naponom čija bi se veličina podizala sa 100 V/s do proboja pri sobnoj temperaturi i 50% relativne vlažnosti. Detaljan opis predloženog postupka dat je u dokumentu 15C (U.K.) 79.

Što se tiče određivanja »slabih mesta« odlučeno je da se u dokument unesu oba postupka, i prema predlogu Velike Britanije 15C (U.K.) 79, koji koristi živine elektrode i prema predlogu SR Nemačke 15C (Germany) 72 koji predstavlja u stvari postupak DIN 40634 i koji manje pretili da ošteti površinu filma no uobičajeni postupak sa valjkom (»roller«) koji se kotrlja. Nacionalni komiteti će potom odabrati jedan od predloženih postupaka.

Odlučeno je da se unesu još neke metode ispitivanja kao:

- stepen ovlaženosti prema ASTM D-2578-67,
- sadržaj isparljivih sastojaka,
- termička izdržljivost utvrđena merenjem jačine na kidanje i izduženja pri kidanju,
- stepen bušenja (»welling«) pri potapanju u tečnost,
- otpornost ivica na abanje (slično kao u dokumentu za lakirane tkanine),
- zapaljivost.

Takođe će se pozvati nacionalni komiteti da predlože eventualno još neka ispitivanja.

Odlučeno je da se sačini nov redigovani dokument sekretarijata.

Diskusija o dokumentu 15C (Secretariat) 62: Specifikacije za plastične filmove za kondenzatore, deo 3: List 1: Zahtevi za polipropilenske filmove za kondenzatore, bila je relativno kratka. Usvojeno je sve od opšteg značaja što je rečeno u diskusijama o dva prethodna dokumenta i kako su Velika Britanija 15C (U.K.) 80, Francuska 15C (France) 69 i SR Nemačka 15C (Germany) 70 podnele svoje primedbe u obliku kompletnih predloga za ovaj dokument, osnovana je radna grupa od predstavnika ovih zemalja sa zadatkom

da usaglašavanjem gledišta sačini nov dokument sekretarijata.

Dokument 15C (Secretariat) 52: Specifikacije za keramičke i staklene neorganske izolacione materijale, deo 1: Definicije i opšti zahtevi, pretrpeo je tokom diskusije mnoge izmene koje su išle za tim da dokument učine jednostavnijim. Naime izbačene su iz dokumenta sve definicije koje za ove materijale nisu specifične i zadržane samo one, specifične, navedene u dokumentu pod 3. 1 — Poroznost prema fuksinu (apsorpcija tečnosti); 3.2 — Prividna gustina; 3.3 — Otvorena (prividna) poroznost; 3.9 — Otpornost na termički udar (šok); 3.10. Temperatura transformacije (ovo poslednje samo za staklo). U diskusiji je podvučeno da se u ovom slučaju radi o specifičnim vrstama izolacionih materijala koji se korisniku ne isporučuje kao materijal koji će on potom po želji i potrebi oblikovati, već kao gotov proizvod od ovih materijala — gotov izolator.

Na kraju je zaključeno da se sačini nov dokument sekretarijata koji će se propustiti po ubrzanoj proceduri. Tada će se doneti odluka da li će se zadržati takav kakav jeste, kao poseban, ili će se inkorporirati u deo 2 — Metode ispitivanja ovih materijala.

Dokument 15C (Secretariat) 53: Specifikacije za keramičke i staklene neorganske izolacione materijale, deo 2: Metode ispitivanja, pripremila je radna grupa oformljena na sastanku u Zürich-u, 1973. godine. Najviše primedbi na ovaj dokument dale su Čehoslovačka i Poljska (iako je predstavnik NR Poljske bio predsednik radne grupe). Tokom diskusije učinjene su ipak samo neznatne izmene teksta i poboljšane neke od definicija. Tako npr. uveden je pojam toplotne difuzivnosti (»thermal diffusivity«) i specifičnog toplotnog kapaciteta (»specific heat capacity«) koji se izražava u J/kg. K. Usvojeno je da se rezultati mehaničkih ispitivanja izražavaju u N/mm², umesto u MN/m², pri čemu brojna vrednost ostaje neizmenjena.

Za izražavanje dielektrične čvrstoće, NR Poljska je predložila uvođenje korekcionog sačinioaca kojim će se uzimati u obzir debljina ispitnog uzorka.

Odlučeno je da se sačini nov dokument sekretarijata koji će se potom sprovesti po ubrzanom postupku.

Dokument 15C (Secretariat) 56: Specifikacije za izolacione materijale od liskuna ili papira od obrađenog liskuna, deo 3: Specifikacije za pojedine materijale, list 2: Liskunov papir na staklenoj tkanini sa epoksidnom smolom za elektrotehničku primenu, nastao je na osnovu odluke donete na sastanku u Bukureštu 1974. god. da se materijali na bazi liskuna ne uvrste među kombinovane savitljive izolacione materijale, tretirane tada u dokumentima 15C (Secretariat) 47 i 48, već da se izdaju u listovima kao deo 3. IEC publikacije No 371. Time se ukazala i potreba za definisanjem nekih ispitnih metoda koje nisu bile svojevremeno ušle u

publikaciju 371-2, pa su one priključene kao dodatak ovom dokumentu.

Tokom diskusije izmenjeni su mnogi predloženi zahtevi. Tako je npr. usvojen nov niz preporučenih širina traka: 12, 15, 20, 25, 30, 40 i 50 mm. Takođe su usvojeni i prečnici jezgra za rolne: 25, 40, 55 i 76 mm. Dalje, izmenjeni su podaci za zahtevanu zateznu i savojnu čvrstoću itd. Ukazano je da je predložena temperatura od 135°C za određivanje volatilnih sastojaka previsoka, jer se npr. za produkte od liskuna sa novolakom transijentna temperatura nalazi već u domenu 120—130 °C.

Za prekidnu čvrstoću je usvojeno da se uzimaju po pet uzoraka sečenih u smeru fabrikacije, a pet sečenih upravno na ovaj smer. Rezultati će se dati, kao centralne vrednosti, posebno za svaki pravac sečenja.

Opis postupka za određivanje dielektrične čvrstoće je proširen i određenije definisan. Naime, uzimaju se tri sloja materijala i ispitivanje se vrši posle izlaganja određenom termičkom tretmanu.

Dosta diskusije je bilo o dilemi da li je instruktivnije poznavati zavisnost sačinitelja gubitaka od temperature, ili od napona. Usvojeno je da se napon menja u granicama od 1 do 20 kV ili bar do kolena na karakteristici zavisnosti sačinitelja gubitaka od napona (koje od njih nastupi pre) i da se ta zavisnost snimi pri nekoliko utvrđenih temperatura. Posle obavljenog ispitivanja pri povišenim temperaturama preporučuje se još jedno merenje sačinitelja gubitaka u zavisnosti od napona pri sobnoj temperaturi od 23 °C, radi provere da u materijalu nije došlo do bitnih promena prilikom termičkog izlaganja.

Po pitanju uvođenja ispitivanja termičke izdržljivosti usvojeno je da se posmatra čvrstoća na raslojavanje pri savijanju sa kriterijumom od 50% od početne vrednosti. Odlučeno je da se u sadašnjoj fazi još ne uvodi podatak o temperaturnom indeksu.

Na kraju diskusije odlučeno je da se sačini nov, korigovani dokument sekretarijata.

Dokumenti 15C (Secretariat) 65 i 69: Specifikacije za kartonite i presovani papir za elektrotehničku primenu, deo 1: Definicije i opšti zahtevi i deo 2: Metode ispitivanja bili su takođe predmet žive diskusije. Posebno se mnogo diskutovalo o vrstama i odgovarajućim oznakama kartonita i presovanih papira. Uneto je dosta izmena i dopuna kao npr. da se pri isporukama uz dimenzije lista ili rolne daje obavezno i podatak o masi.

Posle niza dopuna definicijama raznih ispitnih metoda odlučeno je na kraju da se oba dokumenta, i deo 1: Definicije i opšti zahtevi, i deo 2: Metode ispitivanja u korigovanoj redakciji puste kao dokumenti po postupku šestomesečnog glasanja.

Što se tiče dokumenta o Specifikacijama za lepljive trake, 15C (Secretariat) 57 — Zahtevi za poliester

trake (PETP) sa termoreaktivnim lepkom i 15C (Secretariat) 58 — Zahtevi za poliester trake (PETP sa termonereaktivnim lepkom, prihvaćeni su dostavljeni komentari i odlučeno je da se po ovoj maloj redakciji dokumenti proslede na postupak šestomesečnog glasanja.

Isti postupak je primenjen i na preostala tri dokumenta, naime posle usvajanja nekih od prispelih primedbi, ostavljeno je sekretarijatu da sačini tekstove za dokumente koji će se dati na postupak šestomesečnog glasanja. To su bili dokumenti

o kombinovanim savitljivim materijalima za elektrotehničku primenu u izolaciji, deo 1: Definicije i opšti zahtevi 15C (Secretariat) 54 i deo 2: Metode ispitivanja, 15C (Secretariat) 55, kao i dokument o Specifikacijama za celulozne papire za elektrotehničku primenu, deo 1: Definicije i opšti uslovi, 15C (Secretariat) 66.

Na kraju je odlučeno da se pododbor 15C sastane juna 1976. godine, u Torontu u Kanadi, zajedno sa odborom 15 i pododborima 15A i 15B.

VI seminar o grejanju, hlađenju i klimatizaciji

Nada Ivanović, dipl. ing.

Društvo za grejanje, hlađenje i klimatizaciju Saveza mašinskih i elektrotehničkih inženjera i tehničara Srbije organizovalo je VI seminar o grejanju, hlađenju i klimatizaciji, koji je održan u Beogradu 12, 13. i 14. novembra 1975. godine. Ovaj šesti po redu seminar, u organizaciji Društva KGH predstavljao je jednu vidnu stručno-naučnu manifestaciju u našoj zemlji, koja je putem pouzdanih i korisnih informisanja o najnovijim dostignućima i smernicama u ovoj oblasti imala za cilj stručno usavršavanje jugoslovenskih inženjera i tehničara.

Na seminaru je bilo preko pet stotina učesnika iz svih krajeva naše zemlje. Brojno učešće i veliko interesovanje u toku rada seminara u svakom slučaju predstavljaju zaslužen priznanje za uložene napore i predavačima i organizatorima. Izložena predavanja sa ukupno 34 teme ne samo po svom obimu, već i kvalitetom, zaslužuju punu pohvalu. U njima su bile sadržane sve osnovne oblasti rada struke KGH i to: teoretske studije, laboratorijska ispitivanja, pregled i karakteristike novih proizvoda, opis izvedenih postrojenja i tendencije u proizvodnji i montaži. Predavanja se nisu odnosila samo na dostignuća i probleme u našoj zemlji, već i na čitav niz drugih evropskih tehnički razvijenih zemalja, koje su na ovom seminaru bile zastupljene sa petnaest odabranih predavanja. Pored uobičajenih formi slušanja predavanja, za učesnike ovog seminara bila je organizovana i panel diskusija radi potpunije razmene mišljenja i usvajanja zajedničkih stavova. Za panel-diskusije bile su odabrane dve teme od kojih jedna obuhvata kompleksnu problematiku poboljšanja uslova ugodnosti ljudi, a druga industrijsku izgradnju građevinskih objekata i industrijalizaciju uređaja i postrojenja za KGH u našim uslovima.

U vezi sa energetsom krizom koja je već zahvatila ceo svet, u predavanjima na seminaru, kao i u diskusijama, dat je poseban akcenat potrebi za istraživanjem i korišćenjem novih, do sada slabo korišćenih prirodnih izvora energije (sunce, vetar, termalne vode, vodeni tokovi i sl.), kao i potrebi za racionalnijom potrošnjom svih vidova energije. Iznet je i podatak da se od ukupno utrošene energije

je u našoj zemlji oko 38% upotrebi u sistemima za grejanje, hlađenje i klimatizaciju, što znači da bi najmanja racionalizacija upotrebe u ovim sistemima dovela do velikih ušteda.

U toku rada, na seminaru je konstatovano da postoje mogućnosti za uštedu i racionalnije korišćenje energije u sistemima KGH, jer sadašnji način i kvalitet građevinskog izvođenja objekata uslovljavaju predimenzionisanje ove opreme, ali to je kompleksan problem koji zahteva saradnju više različitih struka i grana privrede kao i društvene zajednice. Kao jedan od načina za delimično rešavanje ovog problema Društvo KGH prihvatilo je da u svom daljem radu uspostavi čvrstu vezu i saradnju sa stručnim organizacijama građevinske i arhitektonske struke, kako bi se već pri projektovanju građevinskog objekta moglo usvojiti optimalno rešenje i u odnosu na instalacije KGH.

Na seminaru je, isto tako, konstatovano da su moguće velike uštede energije i pri izboru koncepcije i projektovanja sistema KGH, a zatim i u realizaciji instalacija i u eksploataciji.

Pored toga znatne uštede bi mogle da se ostvare primenom totalnih energetskih sistema uz korišćenje otpadne toplote kao i primenom savremene automatike.

U tom cilju nameće se neophodna potreba za donošenjem novih propisa, standarda, preporuka i uopšte svih oblika tehničke regulative, koji će obezbediti racionalne tehničke uslove, kako pri gradnji objekata, tako i pri ugradnji i korišćenju uređaja KGH. Za ostvarenje ovog zadatka neophodna je permanentna saradnja sa Jugoslovenskim zavodom za standardizaciju i puno aktiviranje u tom smislu svih naučnih ustanova i radnih organizacija koje su u stanju da svojim učešćem doprinesu bržem i boljem rešenju ovog problema.

Na kraju rada seminara učesnicima je podeljen materijal koji predstavlja predlog jednog standarda iz oblasti grejanja, a pripremljen je u JZS-u uz saradnju sa predstavnicima Društva KGH. Predlog standarda se odnosi na proračun potrebne količine toplote za grejanje, pri čemu su uzeti u obzir elementi geografskog područja Jugoslavije i uslovi gradnje prema postojećim propisima.

pregled rada tehničkog komiteta ISO/TC 92. ispitivanje protivpožarne otpornosti građevinskog materijala i konstrukcija

Nikola Nikolić, dipl. ing.

Na plenarnom zasjedanju, održanom od 6. do 10. X 1975. godine u Londonu, učestvovalo je 19 delegacija članica ISO, sa ukupno 67 delegata. U radu su uzeli učešće i predstavnici Centralnog sekretarijata ISO-a, Sekretarijata za stanovanje UN i Komisije za požar EZ.

TC 92 razmotrio je svoj celokupni dosadašnji rad i materijale za rad u grupama do idućeg sastanka koji treba da se održi kroz dve godine. Ukazao je na ulogu koju TC 92 treba da odigra u standardizaciji gradnje na svetskom planu, a posebno u Evropi, gde su međusobne razlike najveće.

Zaključak skupa bio je da je dosadašnji rad TC 92 doneo najviše rezultate u oblasti međunarodne standardizacije u vezi sa otpornošću konstrukcija protiv požara i ponašanja u požaru. Malo se istraživalo i radilo na izučavanju pojava koje nastaju kao produkti hemijskih promena materijala izloženih požaru pod određenim uslovima.

Dana 13. i 14. X ove godine u nastavku ovoga zasjedanja održan je sastanak Koordinacionog komiteta o ispitivanjima požara. Ovaj Komitet je stavio sebi u zadatak da izvrši koordinaciju različitih termina pojmova, koji se odnose na požar. Za izvršenje ovoga posla zadužena je radna grupa 6, s tim da joj pomoć na ovome poslu pruže i ostale radne grupe.

Većinom glasova izglasani su sledeći zaključci:

- Radna grupa br. 2 Komiteta 92, treba da rediguje tekst predloga standarda broj 1182
- »Ispitivanje u zagrejanjima vertikalnoj

cevi«, prema datim primedbama na ovome zasjedanju.

- Predlog standarda br. 4736 — »Ispitivanje malih dimnjaka u pogledu ponašanja u požaru« treba odmah dati na izglasavanje zemljama članicama, da bi se doneo međunarodni standard.
- Memorandum br. 390 — »Istraživanje uloge u smislu (studije) ispitivanja otpornosti protiv požara«, treba poslati svima radnim grupama komiteta TC 92, Centralnom sekretarijatu ISO i Koordinacionom komitetu ISO, kao izveštaj o razvoju ideja i mišljenja u TC 92.
- Sa radom na razmatranju uloge i smisla ispitivanja osobina u požaru treba nastaviti.
- Treba forsirati zvanično osnivanje Koordinacionog komiteta za metode ispitivanja otpornosti od požara.
- Ubrzati rad na standardu o ispitivanju generiranja dima. U tom smislu treba nastaviti razvoj aparature tipa »Mürchen« i pripremiti izglasavanje usvajanja metode za ispitivanje po britanskom standardu.
- Osnovati novu radnu grupu za ispitivanje problema koji se odnose na opasnosti od dima, što ga u požaru izazivaju građevinski materijali i konstrukcije. Ova grupa treba da napravi osnovne smernice za svoj rad do 1977. godine.

Jugoslovenska delegacija je najavila želju da bude aktivan član TC 92. O tome je postignuta saglasnost i dostavljeno nam je pismeno saopštenje.

jugoslovenski zavod za standardizaciju u akciji za zaštitu životne sredine

Borba za zaštitu životne sredine nije ništa manje važna akcija od bilo kojih drugih koje se danas u svetu vode. Ovo pitanje zaslužuje punu pažnju i samo borba za mir u svetu ima veći značaj.

Masovnoj akciji za zaštitu životne sredine pridružio se i Jugoslovenski zavod za standardizaciju, što, svakako, samo treba pozdraviti. Naime, u organizacionoj šemi Zavoda predviđeno je Odeljenje za bezbednost i zaštitu životne sredine.

Zadatak Odeljenja je da se bavi izradom tehničkih normativa i standarda iz oblasti zaštite životne sredine, zaštite od požara, zaštite na radu i lične zaštite.

Jugoslovenski zavod za standardizaciju, kao i do sada, očekuje puno rezumevanje nadležnih i zainteresovanih, iz privrede, naučnoistraživačkih, obrazovnih i dr. organizacija, za akciju na ovom planu i u tom smislu ih poziva na aktivnu saradnju.

anotacije predloga jugoslovenskih standarda

iz oblasti premaznih sredstava za zaštitu od korozije

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. april 1976. godine.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

- Predlog br. 11662 Reaktivno premazno sredstvo (Wash-primer) .. JUS C.T7.311
Predlog br. 11663 Osnovno premazno sredstvo sa cink-hromatom
za željeznička vozila JUS C.T7.321
Predlog br. 11664 Osnovno premazno sredstvo sa cink-hromatom
za čelične konstrukcije JUS C.T7.322
Predlog br. 11665 Osnovno premazno sredstvo sa cinkom u prahu JUS C.T7.325
Predlog br. 11666 Osnovno premazno sredstvo sa olovnim mi-
nijumom. I osnovni premaz JUS C.T7.326
Predlog br. 11667 Osnovno premazno sredstvo sa olovnim mini-
jumom. II osnovni premaz JUS C.T7.327
Predlog br. 11668 Osnovno premazno sredstvo, uljano, sa olovnim
minijumom. I osnovni premaz JUS C.T7.328
Predlog br. 11669 Osnovno premazno sredstvo, uljano, sa olovnim
minijumom. II osnovni premaz JUS C.T7.329
Predlog br. 11670 Premazno sredstvo sa titan-dioksidom. I po-
krivni premaz JUS C.T7.342
Predlog br. 11671 Premazno sredstvo, uljano, sa oksidom gvožđa.
I pokrivni premaz JUS C.T7.344
Predlog br. 11672 Premazno sredstvo sa titan-dioksidom. II po-
krivni premaz JUS C.T7.371
Predlog br. 11673 Premazno sredstvo sa oksidom gvožđa. II po-
krivni premaz JUS C.T7.372
Predlog br. 11674 Premazno sredstvo, uljano, sa oksidom gvožđa.
II pokrivni premaz JUS C.T7.374

Novi tekstovi predloga za diskusiju u vezi sa revizijom napred navedenih standarda izgrađeni su posle šire konsultacije proizvođačkih organizacija boja i lakova, željeznice kao najvećeg potrošača, Saveznog tržišnog inspektorata i Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju.

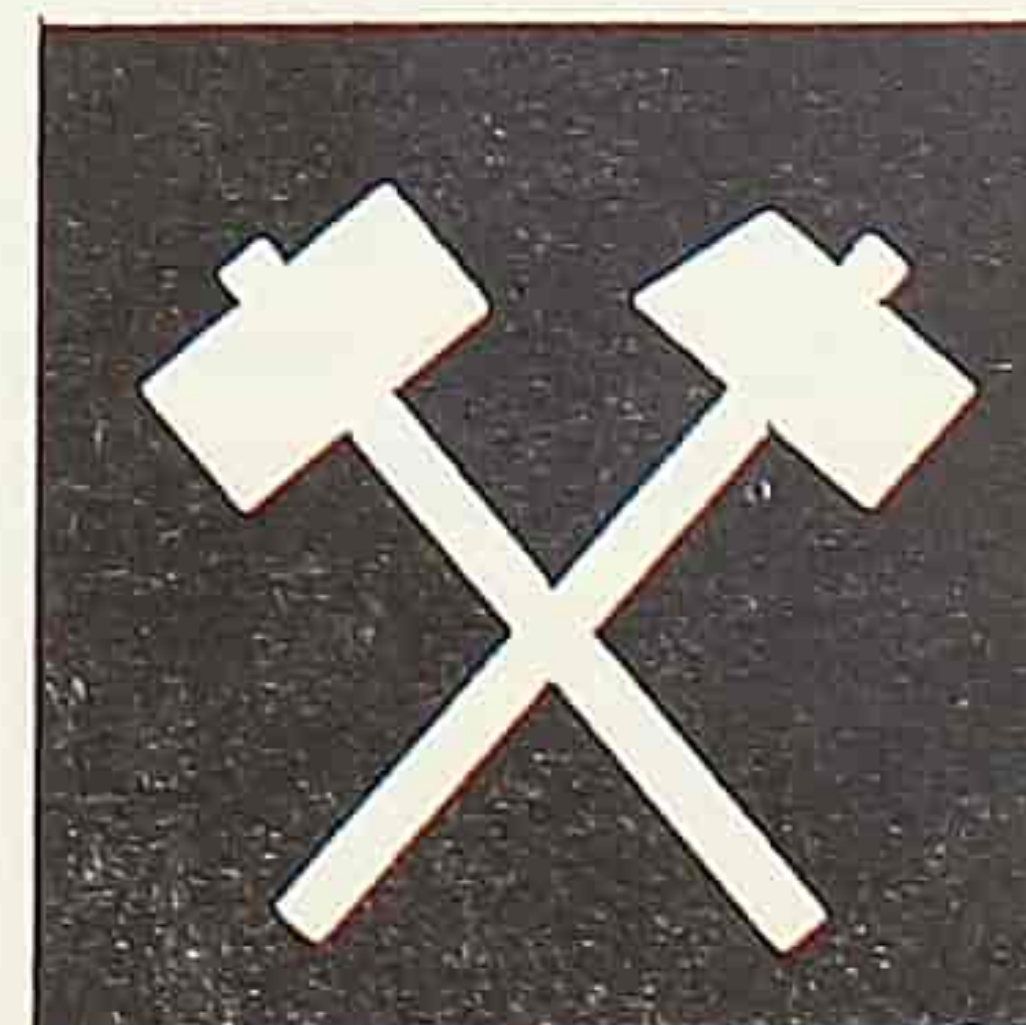
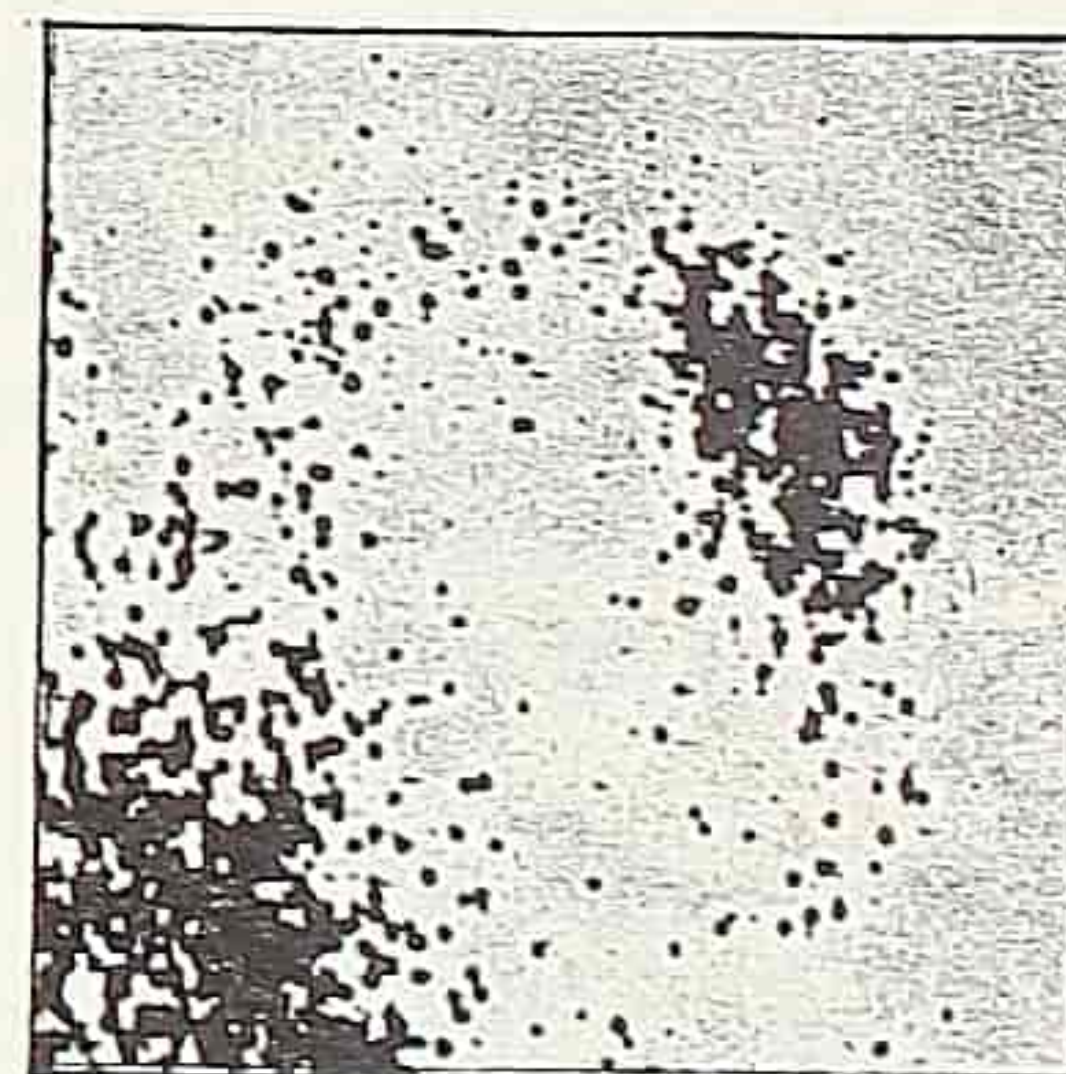
Novi, revidirani tekstovi predloga napred navedenih standarda mogu se dobiti u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, odeljenje hemije, Beograd, Slobodana Penezića — Krcuna 35/IV.

iz oblasti cinkovih ruda i koncentrata

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. april 1976. godine.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju predlozi jugoslovenskih standarda iz oblasti cinkovih ruda i koncentrata i to:

- Predlog br. 11675 Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitiva-
nja. Određivanje arsena JUS B.G8.368
Predlog br. 11676 Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitiva-
nja. Određivanje mangana JUS B.G8.369
Predlog br. 11677 Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitiva-
nja. Određivanje galijuma JUS B.G8.370
Predlog br. 11678 Cinkov koncentrat. Metode — hemijskih ispi-
tivanja. Određivanje talijuma JUS B.G8.371

Nacrte standarda pripremili su stručnjaci, predstavnici proizvođača rudnika »Trepča« i rudnika »Srebrenica« u saradnji sa Jugoslovenskim zavodom za standardizaciju. Materijal — predlozi standarda, umnoženi su i dostavljeni na javnu diskusiju zainteresovanim radnim organizacijama.

Interesenti koji nisu dobili predloge ovih standarda, mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića — Krcuna 35/IV, sa zahtevom da im se materijal dostavi.

iz oblasti plastičnih masa

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. april 1976. godine.

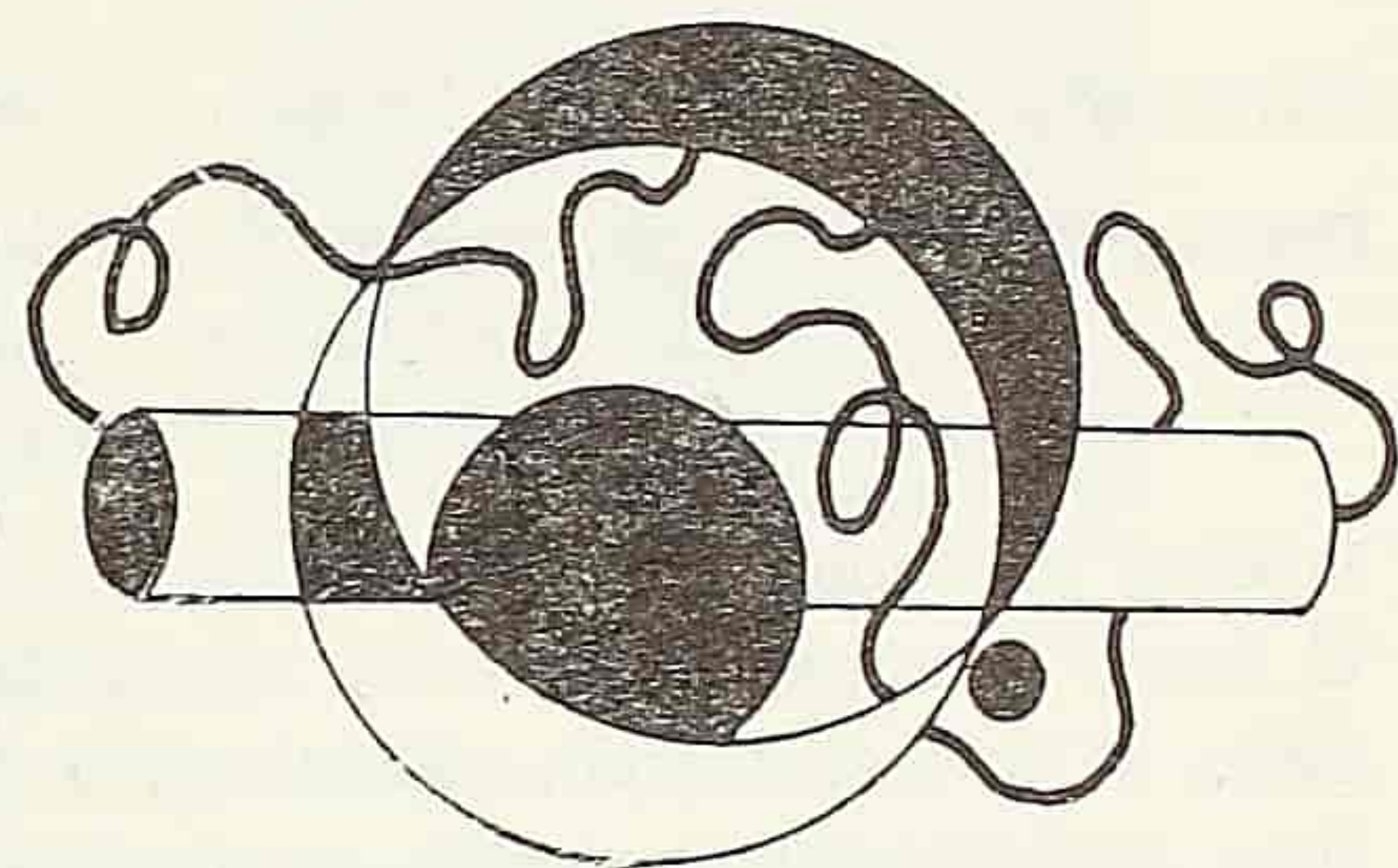
Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi standarda iz oblasti plastičnih masa:

- Predlog br. 11679** Plastične mase. Cevi od poliamida za motornu industriju JUS G.C6.420
- Predlog br. 11680** Plastične mase. Cevi od poliamida, spiralne, za tegljače i poluprikolice JUS G.C6.421

Nacrte predloga pripremio je »FAP FAMOS« — Beograd, a razmatrani su na sastanku Stručne komisije za poliamidne cevi, u kojoj su učestvovali predstavnici motorne industrije, proizvođača poliamidnih cevi i drugi zainteresovani.

Predlozi su posebno umnoženi i dostavljeni na mišljenje i stavljanje primedaba zainteresovanim preduzećima i ustanovama.

Interesenti koji nisu dobili gore navedene predloge mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, p.p 933, sa zahtevom da im se tekstovi predloga naknadno dostave.

iz oblasti neorganske hemije

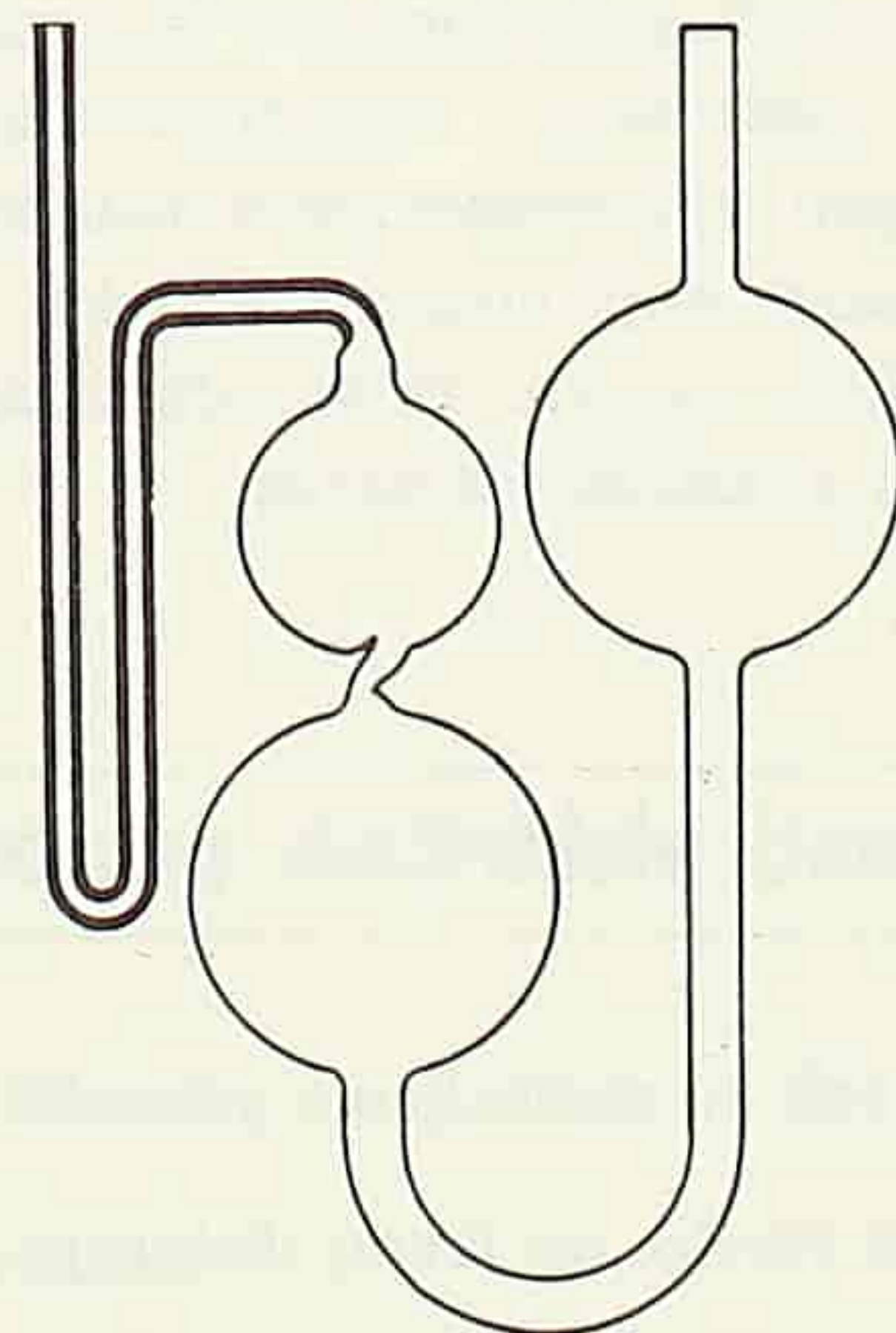
Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. april 1976. godine.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

- Predlog br. 11681** Hlorovodonična kiselina, tehnička JUS H.B1.015
- Predlog br. 11682** Natrijumhidroksid, tehnički (kaustična soda, živa soda) JUS H.B1.030
- Predlog br. 11683** Natrijumhidroksid elektrolitički, tehnički (u rastvoru) JUS H.B1.031
- Predlog br. 11684** Natrijumhidroksid elektrolitički, tehnički JUS H.B1.032
- Predlog br. 11685** Natrijumhipohlorit, rastvor, tehnički JUS H.B1.105
- Predlog br. 11686** Natrijumtripolifosfat, tehnički JUS H.B1.110
- Predlog br. 11687** Tečni hlor, tehnički JUS H.B2.050
- Predlog br. 11688** Hlorovodonična kiselina, sintetska JUS H.G2.020

Novi tekstovi predloga za diskusiju u vezi sa revizijom napred navedenih standarda izrađeni su posle dogovora proizvođačkih i potrošačkih organizacija, Saveznog tržišnog inspektorata i Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju.

Novi, revidirani tekstovi predloga napred navedenih standarda mogu se dobiti u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Odeljenje hemije, Beograd, Slobodana Penezića — Krcuna 35/IV.

iz oblasti uzimanja i pripremanja uzoraka hemijskih proizvoda

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. april 1976. godine.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju predlog jugoslovenskog standarda:

- Predlog br. 11689** Uzimanje i pripremanje uzoraka hemijskih proizvoda JUS H.B8.001

Tekst predloga standarda izrađen je u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju na bazi preporuke (ISO) Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO).

Interesenti koji predlog nisu dobili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Cara Uroša 54, odeljenje hemije, sa zahtevom da im se isti naknadno dostavi.

iz oblasti ispitivanja emajla

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. april 1976. godine.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju sledeći predlog jugoslovenskog standarda:

Predlog br. 11690 Ispitivanje emajla. Tehnički propisi za izradu, ispitivanje kvaliteta i isporuku emajliranog kuhinjskog posuđa od čeličnog lima **JUS M.R5.010**

Predlog je izrađen na osnovu domaćih i stranih iskustava u oblasti ispitivanja emajla. U izradi predloga učestvovali su stručnjaci proizvođačkih organizacija »EMO«, Celje, »Gorica«, Zagreb, »Metalac«, G. Milanovac i drugi u saradnji sa stručnjacima Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju.

Interesenti koji predlog nisu dobili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Cara Uroša 54, sa zahtevom da im se isti dostavi naknadno.

iz oblasti ambalaže od belog lima

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. april 1976. godine.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju predlozi sledećih jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 11691 Konzervne limenke. Definicije i označavanje .. **JUS M.Z2.026**

Predlog br. 11692 Konzervne limenke. Okrugle cilindrične limenke za meso. Kapacitet limenki nazivnog prečnika \varnothing 73 mm **JUS M.Z2.027**

Predlog br. 11693 Konzervne limenke. Okrugle limenke za opštu upotrebu. Standardni prečnici **JUS M.Z2.028**

Gornje predloge pripremila je stručna komisija sastavljena od predstavnika proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova. Predlozi su posebno odštampani i dostavljeni zainteresovanim ustanovama i organizacijama. Zainteresovane radne organizacije koje nisu dobile tekst predloga ovih standarda mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, p.p. 933, sa zahtevom da im se predlozi naknadno dostave.

iz oblasti električnih provodnika i kablova

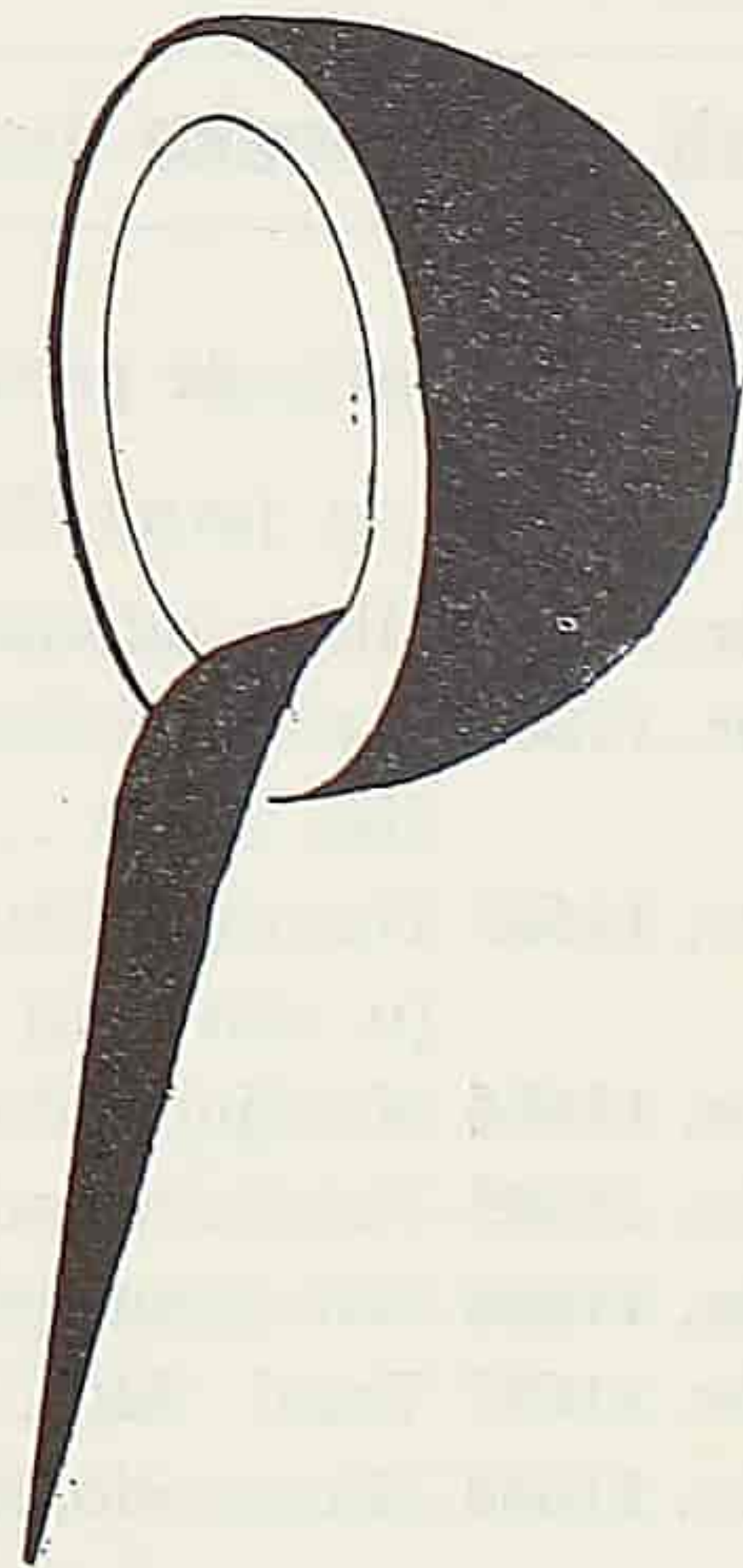
Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. april 1976. godine.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju sledeći predlog revizije standarda:

Predlog br. 11694 Provodnici i kablovi. Termoplastične i termostalne izolacije i zaštitni slojevi **JUS N.CO.195**

Predlog standarda je urađen u okviru Tehničkog odbora TO 20 JEK-a (Električni kablovi).

Zainteresovane radne organizacije koje nisu dobile tekst predloga standarda, mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Cara Uroša 54, p.p. 933, sa zahtevom da im se predlog standarda pošalje.

iz oblasti građevinarstva

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. april 1976. godine

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju predlozi jugoslovenskih standarda iz oblasti građevinarstva.

Predlog br. 11695	Puna opeka	JUS B.D1.011
Predlog br. 11696	Fasadna puna opeka	JUS B.D1.013
Predlog br. 11697	Šuplja opeka i blokovi	JUS B.D1.015
Predlog br. 11698	Fasadne šuplje opeke i blokovi	JUS B.D1.014
Predlog br. 11699	Šuplje ploče za pregradne zidove	JUS B.D1.022
Predlog br. 11700	Porolit ploče	JUS B.D1.024
Predlog br. 11701	Radijalne opeke	JUS B.D1.012
Predlog br. 11702	Šuplji blokovi za međuspratne konstrukcije	JUS B.D1.030
Predlog br. 11703	Vučeni crepovi	JUS B.D1.009
Predlog br. 11704	Presovani crepovi	JUS B.D1.010
Predlog br. 11705	Metode ispitivanja opeke, blokovi i ploča od gline	JUS B.D8.011
Predlog br. 11706	Metode ispitivanja crepovine	JUS B.D8.010

Nacrte predloga za reviziju ovih standarda pripremio je Odbor za glinene materijale Saveza Jugoslovenskih laboratorija.

Zainteresovane organizacije koje nisu dobile tekstove ovih predloga, mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, p.p. 933, sa zahtevom da im se predlozi naknadno dostave.

iz oblasti električnih aparata za zavarivanje

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. april 1976. godine.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju sledeći predlog jugoslovenskog standarda:

Predlog br. 11707 Rotacioni električni aparati za elektrolučno zavarivanje jednosmernom strujom JUS N.H9.211

Predlog standarda je urađen u okviru tehničkog odbora TO 26 JEK-a (Električno zavarivanje).

Tekst predloga je poslat zainteresovanim radnim organizacijama, a interesenti koji ga nisu primili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Cara Uroša 54, p.p. 933, 11000 Beograd, sa zahtevom da im se predlog naknadno dostavi.

objavljeni jugoslovenski standardi

»Službeni list SFRJ« br. 35/75 od 18. VII 1975.

JUS D.F0.010 — Obeležavanje ambalaže: 1975	Oznake o rukovanju, čuvanju, skladištenju i upotrebi proizvoda	17.—
JUS D.F0.011 — „ 1975	Oznake o rukovanju, skladištenju, transportu i upotrebi opasnih proizvoda	17.—
JUS D.F0.012 — „ 1975	Termini na ambalaži, koji se odnose na rukovanje, transport, skladištenje i čuvanje	10.—

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. oktobra 1975. godine.

»Službeni list« br. 36/75 od 25. VII 1975.

JUS N.R4.061 — Konektori za frekvencije do 3 MHz za telekomunikacije i elektroniku 1975	Metode merenja	44.—
JUS N.R4.109 — Konektori za frekvencije do 3 MHz. Utikačka gnezda sa vođicom, za štampane ploče, rastera 3,96 mm. Oblik i mere 1975		10.—
JUS N.R4.110 — Konektori za frekvencije do 3 MHz. Utikački deo štampanih ploča za konektore sa vođicom, rastera 3,96 mm. Oblik i mere. 1975		6.—
JUS N.R4.152 — Konektori za frekvencije do 3 MHz. Okrugli konektori za radio i srodne akustičke uređaje: 1975	Granična merila za proveravanje mera.	10.—
JUS N.R4.153 — „ 1975	Granična merila za proveravanje otpora kontakata i sile zadržavanja	10.—
JUS N.R4.154 — „ 1975	Granična merila za proveravanje dielektrične čvrstoće i otpora izolacije	10.—
JUS N.R4.155 — „ 1975	Granična merila za proveravanje dielektrične čvrstoće i otpora izolacije	6.—
JUS N.R4.202 — Elektromehanički sastavni delovi za elektronske uređaje. Kontakti za spoj stiskanjem. Metode ispitivanja 1975		14.—
JUS N.R4.400 — Elektromehanički sastavni delovi za elektronske uređaje. Metode ispitivanja: 1975	„ Opšti deo	23.—
JUS N.R4.406 — „ 1975	Postupak za: Otpor kontakta-milivoltna metoda	10.—
JUS N.R4.407 — „ 1975	Postupak 2b: Otpor kontakta — metoda merenja propisanom strujom	10.—
JUS N.R4.408 — „ 1975	Postupak 2c: Promena otpora kontakta u dinamičkim uslovima	6.—
JUS N.R4.411 — „ 1975	Postupak 2f: Električna kontinualnost kućišta	6.—
JUS N.R4.412 — „ 1975	Postupak 3a: Otpor izolacije	10.—
JUS N.R4.413 — „ 1975	Postupak 4a: Dielektrična čvrstoća	10.—
JUS N.R4.417 — „ 1975	Postupak 6a: Ubrzanje	10.—
JUS N.R4.418 — „ 1975	Postupak 6b: Potresi	10.—
JUS N.R4.419 — „ 1975	Postupak 6c: Udari	10.—
JUS N.R4.420 — „ 1975	Postupak 6d: Vibracije	10.—

JUS N.R4.444 — 1975	„ Postupak 13a: Sila sparivanja i razdvajanja	6.—
JUS N.R4.445 — 1975	„ Postupak 13b: Sila uvlačenja i izvlačenja	6.—
JUS N.R4.448 — 1975	„ Postupak 13e: Metoda polarizacije	10.—
JUS N.R4.453 — 1975	„ Postupak 14e: Zagnjurivanje pod sniženim atmosferskim pritiskom	10.—
JUS N.R4.459 — 1975	„ Postupak 16a: Oštećenje od ispitnog čepa	10.—
JUS N.R4.460 — 1975	„ Postupak 16b: Ispitivanje suženog ulaza za kontakte	6.—
JUS N.R4.463 — 1975	„ Postupak 16e: Sila zadržavanja graničnog merila (Elastični kontakti)	6.—

Navedeni standardi su obavezni i stupaju na snagu 1. decembra 1975. godine.

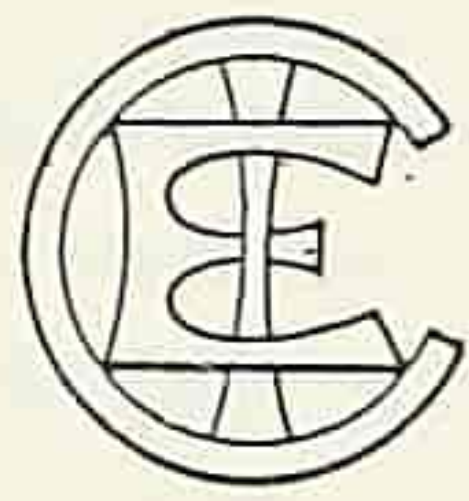
pozivamo sve naše čitaoce, saradnike iz oblasti
standardizacije, stručnjake svih grana privrede

na saradnju u našem
biltenu »standardizacija«

dopise, članke, pitanja, mišljenja i predloge slati
na adresu izdavača.

Redakcija

primijena dokumentacija

međunarodna
standardizacija

primljena dokumentacija

Ovaj pregled sadrži predloge međunarodnih standarda, usvojene standarde i drugu važniju dokumentaciju koju je Jugoslovenski zavod za standardizaciju primio od Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

Preporučuje se zainteresovanim da koriste ovu dokumentaciju uvidom u prostorijama Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, ili putem izrade kopija, a po posebnom traženju, uz obavezu plaćanja troškova reprodukcije.

dokumentacija ISO

ISO/TC 5 — Metalne cevi i fitinzi

Međunarodni standardi:

- br. 274 »Okrugle bakarne cevi. Dimenzije. Metrička serija«
- br. 2441 »Prirubnice za cevovode za opštu upotrebu. Oblik i dimenzije zapтивnih površina«
- br. 3304 »Precizne bešavne čelične cevi sa ravnim krajem. Tehnički uslovi za isporuku«
- br. 3306 »Čelične cevi sa ravnim krajem kao šavne i čelične cevi tačnih dimenzija«

ISO/TC 8 — Brodogradnja

Predlog međunarodnog standarda:

- br. 3969 »Brodogradnja. Unutrašnja plovidba«
(Rok za primedbe 1.III 1976)

ISO/TC 12 — Veličine, jedinice, simboli, faktori i tablice za preračunavanje

Predlog međunarodnog standarda:

- br. 31/V »Veličine i jedinice za elektricitet i magnetizam«
(Rok za primedbe 1.III 1976)

ISO/TC 17 — Čelik

Međunarodni standard:

- br. 1099 »Metali. Ispitivanje na zamor pri akcijalnom opterećenju«

ISO/TC 20 — Aero i kosmonautika

Međunarodni standard:

- br. 2653 »Ispitivanje okoline za aeronautičku opremu. Deo 2.3 »Formiranje leda«
- br. 2684 »Ispitivanje okoline za aeronautičku opremu. Deo 5.2. Zagađenje putem fluida«

ISO/TC 22 — Drumska vozila

Međunarodni standard:

- br. 1185 »Drumska vozila. Električne veze između vučnog i priključnog vozila sa električnim uređajima za 24 V«
- br. 1724 »Drumska vozila. Električne veze između vučnog i priključnog vozila sa električnim uređajima za 6 ili 12 V«
- br. 2344 »Drumska vozila. Svećice za paljenje M 14×1,25 sa koničnim sedištem«
- br. 3437 »Drumska vozila. Određivanje rizika od požara pri sudaru«
- br. 3536/I »Drumska vozila. Sigurnosna stakla. Rečnik. Deo I«
- br. 3560 »Drumska vozila. Spojevi visokog napona za babine i razvodnike paljenja«
- br. 3584 »Drumska vozila. Montaža uređaja za mehaničko priključivanje na zadnjem poprečnom nosaču kamiona«

Predlog međunarodnog standarda:

- br. 3958 »Drumska vozila. Položaj ručnih komandi«
(Rok za primedbe 1.III 1976)

ISO/TC 23 — Poljoprivredne mašine i traktori

Predlog međunarodnog standarda

- br. 4252 »Poljoprivredni traktori. Kabina. Dimenzije«
(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 27 — Čvrsta mineralna goriva

Međunarodni standardi:

- br. 925 »Ugalj. Određivanje ugljen-dioksida u uglju. Gravimetrijska metoda«
- br. 975 »Mrki ugljevi i ligniti. Određivanje količine ekstrahovane materije u benzolu kod mrkih ugljeva i lignita«
- br. 1013 »Koks. Određivanje zapreminske mase koksa u velikim sudovima«
- br. 1015 »Mrki ugljevi i ligniti. Određivanje vlage u mrkom uglju i lignitu. Direktnom volumetrijskom metodom«
- br. 1017 »Mrki ugljevi i ligniti. Određivanje materija rastvorljivih u acetonu («smolaste supstance«)
- br. 1018 »Kameni ugalj. Određivanje kapaciteta primanja vlage«

ISO/TC 28 — Nafta i proizvodi nafte

Međunarodni standard:

- br. 2909 »Proizvodi nafte. Izračunavanje indeksa viskoznosti na osnovu kinematske viskoznosti«
- Predlozi međunarodnih standarda:
- br. 3924 »Proizvodi nafte. Određivanje toka destilacije. Metoda gasne hromatografije«
 - br. 3985 »Goriva za avionske turbine. Određivanje merkaptan-sumpora. Titrimetrijska metoda«
(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 29 — Sitan alat

Međunarodni standard:

- br. 529 »Kratki ureznici mašinski i ručni«
- Predlozi međunarodnih standarda:
- br. 3919 »Umetak sa lamelama za brušenje sa drškom »Označavanje i dimenzije«
 - br. 3920 »Brusni kamen kvadratnog preseka za honovanje. Označavanje i dimenzije«
 - br. 3921 »Brusni kamen pravougaonog preseka za honovanje. Označavanje i dimenzije«
(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 31 — Gume, naplaci i ventili

Predlozi međunarodnih standarda:

- br. 3877/I »Gume, naplaci i ventili. Lista odgovarajućih termina Deo I: Pneumatici.«
- br. 4000/I »Gume i naplaci za putnička vozila (Narezna serija). Deo I: Pneumatici«
(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 34 — Poljoprivredni prehrambeni proizvodi

Međunarodni standardi:

- br. 3356 »Mleko i mleko u prahu, mlaćenica i mlaćenica u prahu, surutka i surutka u prahu. Određivanje dejstva fosfora«
 - br. 3495 »Mleko u prahu. Određivanje sadržaja mlečne kiseline i soli«
- Predlozi međunarodnih standarda:
- br. 3973 »Definicije stoke za klanje. Volovi«
 - br. 3974 »Definicije stoke za klanje. Ovnovi«
 - br. 3975 »Definicije stoke za klanje. Konji«
(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 38 — Tekstil

Međunarodni standard:

- br. 1765 »Podni pokrivači mašinske izrade. Određivanje debljine«

ISO/TC 39 — Mašine alatke

Međunarodni standard:

- br. 3442 »Samocentrirajuće stezne glave sa čeljustima iz dva dela (za stezanje po rupi i po spoljnjem prečniku). Dimenzije za zalemljivost i tehnički uslovi prijema«

ISO/TC 45 — Elastomeri i proizvodi na bazi elastomera

Predlozi međunarodnih standarda:

- br. 2454 »Proizvodi od gume. Određivanje sadržaja cinka«
- br. 3949 »Hidraulična termoplastična creva sa uloškom od sintetičkog vlakna«
- br. 4655 »Ojačan lateks stiren-butadien kaučuka. Određivanje ukupnog sadržaja vezanog stirema«
- br. 4659 »Stiren-butadien kaučuk (SBR) Master-beč sa čađu, ili sa čađu i uljem. Test receptura i ocenjivanje karakteristika vulkanizata«
- br. 4660 »Prirodan sirov kaučuk. Ispitivanje indeksa boje«
- br. 4674 »Tkanine sa oblogom od gume ili plastičnih masa. Određivanje otpornosti prema cepanju«
(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 46 — Dokumentacija

Međunarodni standardi:

- br. 446 »Mikrokopije. Ispitivanje čitljivosti. Opis i primena ISO-šablona čitljivosti u fotografiji«
- br. 689 »Mikrokopije. Ispitivanje čitljivosti. Opis i primena ISO-šablona čitljivosti za proveravanje aparata za čitanje«

br. 832 »Dokumentacija. Skraćenica tipičnih reči u bibliografskim podacima«

br. 1116 »Mikrofilmovi od 16 i 35 mm, kalemovi i koturovi«

ISO/TC 47 — Hemija

Međunarodni standardi:

br. 3420 »Amonijum-hidrokarbonat, tehnički (uključujući prehrambene materije). Određivanje pepela. Gravimetrijska metoda«

br. 3423 »Sumporna kiselina i oleum, tehnički. Određivanje sadržaja sumpor-dioksida. Jodimetrijska metoda«

br. 3424 »Natrijum-perborat, tehnički. Određivanje zapreminske gustine«

Predlozi međunarodnih standarda:

br. 4278 »Natrijum-fluorid, tehnički. Određivanje sadržaja karbonata. Gravimetrijska metoda«

br. 4285 »Fosforna kiselina, tehnički. Tehnička uzimanja uzoraka«
(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 55 — Rezana građa i trupci za rezanje

Međunarodni standardi:

br. 3129 »Drvo. Metode uzimanja uzoraka i opšti zahtevi za fizikalna i mehanička ispitivanja«

br. 3130 »Drvo. Određivanje sadržaja vlage kod fizikalnih i mehaničkih ispitivanja«

br. 3131 »Drvo. Određivanje gustine kod fizikalnih ispitivanja«

br. 3132 »Drvo. Određivanje granica proporcionalnosti kod sabijanja upravo na vlakno«

br. 3133 »Drvo. Određivanje uslovno jačine kod statističkog savijanja«

ISO/TC 59 — Zgradarstvo

Međunarodni standard:

br. 3447 »Zglobovi u zgradarstvu. Glavna lista — podsetnik uloge zglobova«

Predlozi međunarodnih standarda:

br. 2786.2. »Modularna koordinacija. Unutrašnja jednokrilna-nefalcovana vrata od drveta. Glavne dimenzije«

br. 3990 »Modularna koordinacija. Vrednosti za koordiniranje dužina i širina otvora u horizontalnoj ravni«

br. 3991 »Modularna koordinacija. Vrednosti za koordiniranje dužina i širina otvora u vertikalnoj ravni«

ISO/TC 61 — Plastične mase

Predlozi međunarodnih standarda:

br. 119 »Plastične mase. Fenol-formel-dehidni odlivci. Određivanje slobodnog fenola«

br. 120 »Plastične mase. Fenol-formel-dehidni odlivci. Određivanje slobodnog amonijaka i amonijum jedinjenja«

(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 70 — Motori sa unutrašnjim sagorevanjem

Predlog međunarodnog standarda:

br. 3046/II »Motori sa unutrašnjim sagorevanjem. Performanse. Deo II: Metode ispitivanja«

(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 72 — Tekstilne mašine i pomoćni uređaji

Međunarodni standard:

br. 97 »Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Prstenovi za predilice sa prstenovima i mašine za izdvajanje pređe za trkače oblika uva«

Predlog međunarodnog standarda:

br. 93 »Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Cilindrični lanci za predpređu (pramen)

(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 79 — Laki metali i njihove legure

Predlog međunarodnog standarda:

br. 3978 »Aluminijum i njegove legure. Određivanje hroma. Spektrofotometrijska metoda sa difenil-karbazidom posle ekstrakcije«

(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 91 — Površinski aktivna sredstva

Predlozi međunarodnih standarda:

br. 894 »Površinski aktivna sredstva. Primarni natrijum-alkilsulfonat. Metoda analize«

br. 895 »Površinski aktivna sredstva. Sekundarni natrijumalkalsulfonat. Metode analize«

br. 1104 »Površinski aktivna sredstva. Natrijum-alkilsulfonat, tehnički. (izuzev benzinskih derivata). Metoda analize«

br. 4311 »Anjonska i nejonska površinski aktivna sredstva. Određivanje kritične koncentracije za stvaranje micela. Metoda merenja površinskog napona pomoću ploče, vezice ili prstena«

br. 4320 »Ne-jonska površinski aktivna sredstva. Određivanje tačke zamućenja. Volumetrijska metoda«

br. 4324 »Površinski aktivna sredstva. Praškovi i granule. Měrenje moći proticanja merenjem ugla konusa proticanja«
(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 92 — Ispitivanje protivpožarne otpornosti građevinskog materijala

Međunarodni standard:

br. 834 »Ispitivanje otpornosti na vatru elemenata građevinskih konstrukcija«

br. 3956 »Priicipi građevinskog protivpožarnog konstruisanja, posebno vodeći računa o povezanosti između stvarnog izlaganja vatri i i toplotnih uslova pri standardnom požaru«

ISO/TC 95 — Kancelarijske mašine

Međunarodni standard:

br. 2126 »Kancelarijske mašine. Osnovni raspored znakova za alfanumeričku sekciju tastatura za rad sa obe ruke«

ISO/TC 97 — Računske mašine i obrada informacija

Međunarodni standard:

br. 3413 »Obrada informacija. Snimljene magnetne trake za zapisivanje mernih vrednosti. Standardne brzine traka i konfiguracija tragova«

Predlozi međunarodnih standarda:

br. 1858 »Obrada informacija. Kalemovi i jezgra za opštu upotrebu, sa centralnom rupom od 76 mm, u registrovanju merenja«
(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 99 — Polupreradevine od drveta

Međunarodni standard:

br. 631 »Mozaik parket. Opšte karakteristike«

ISO/TC 102 — Železne rude

Međunarodni standard:

br. 3085 »Železne rude. Eksperimentalna metoda za proveravanje preciznosti uzimanja uzoraka«

ISO/TC 106 — Materijal i proizvodi za zubarstvo

Predlog međunarodnog standarda:

br. 3823 »Zubarska dleta i glodala. Dimenzije reznog dela i spoljne mere, zahtevi koji se odnose na rad instrumenata«
(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 108 — Mehanički udari i vibracije

Predlog međunarodnog standarda:

br. 3945 »Mehaničke vibracije velikih rotacionih mašina, sa rotacionom brzinom od 10 do 20 obrtaja/s.

Merenje intenziteta vibracija na mestu upotrebe«

(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 119 — Materijali i proizvodi metalurgije praha

Predlozi međunarodnih standarda:

br. 3953 »Metalni prahovi. Određivanje nabijene gustine«

br. 3955 »Sinterovani metalni materijali izuzev tvrdih metala. Uzimanje uzoraka«

(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 120 — Koža

Međunarodni standard:

br. 3377 »Koža. Određivanje sile cepanja«

br. 3378 »Koža. Određivanje otpornosti prema prskanju i indeksa prskanja«

ISO/TC 131 — Hidraulični sistemi i njihovi organi

Međunarodni standardi:

br. 3320 »Hidraulični sistemi i njihovi organi. Hidraulični cilindri namenjeni hidrauličnim i pneumatskim transmisijama. Prečnici cilindra i prečnici klipnjača. Metrička serija«

br. 3321 »Hidraulični sistemi i njihovi organi. Hidraulični cilindri namenjeni hidrauličnim i pneumatskim transmisijama. Prečnici cilindra i prečnici klipnjača. Serija u inčima«.

br. 3322 »Hidraulični sistemi i njihovi organi. Cilindri. Nominalni pritisci«

Predlog međunarodnog standarda:

br. 3939 »Hidraulični sistemi i njihovi organi. Zaptivke. Metode merenja visina«

(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 133 — Sistem mera i označavanja veličine odeće

Predlozi međunarodnih standarda:

br. 3635.2 »Označavanje veličina odeće. Definicije i postupci određivanja temenih mera«

br. 3636.2 »Označavanje veličina odeće. Muška i dečaćka gornja odeća«

br. 3637.2 »Označavanje veličina odeće. Ženska i devojaćka gornja odeća«

br. 3638.2 »Označavanje veličina odeće. Dečija odeća«

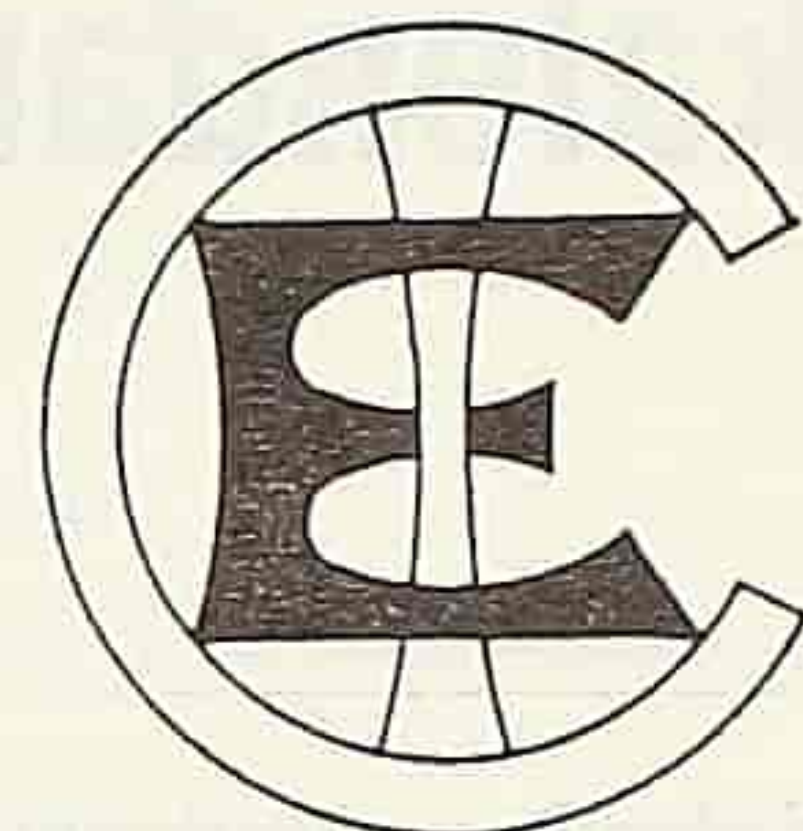
(Rok za primedbe 1. III 1976)

ISO/TC 134 — Veštačka đubriva

Predlog međunarodnog standarda:

br. 3944 »Veštačka đubriva. Određivanje zapreminske mase bez prosejavanja«
(Rok za primedbe 1. III 1976)

dokumentacija IEC

IEC/TC 39 Elektronske cevi

IEC standardi, publikacija 235—4A (1975). Prva dopuna publikacije 235—4 (1972): »Merjenje električnih karakteristika mikrotalasnih cevi, deo 4: Magnetroni, t. 4: Magnetron sa naponskim podešavanjem«.

Cena: 10 šv. fr.

IEC/TC 40 Kondenzatori i otpornici za elektronske uređaje

IEC standard, publikacija 103D (1975). Četvrta dopuna publikacije 103 (1969): »Elektrolitički aluminijumski kondenzatori dugog veka trajanja (tip 1) i opšte primene (tip 2)«.

Cena: 16 šv. fr.

IEC/TC 47 Poluprovodnički sastavni delovi

IEC publikacija 147—2G: »Granične vrednosti i karakteristike poluprovodničkih sa-

stavnih delova i opšti principi mernih metoda. Deo 2: Opšti principi mernih metoda. Odeljak IV: Tranzistori sa efektom polja«. Prvo izdanje, 1975. god.

Cena: 45 šv. fr.

IEC/TC 61 Bezbednost električnih aparata za domaćinstvo

IEC publikacije 335—22: Bezbednost električnih aparata za domaćinstvo i slične svrhe. Posebni zahtevi za električne igračke (napajanje iz mreže). Prvo izdanje, 1975. god.

Cena: 40 šv. fr.

IEC/TSC 62B Elektromedicinski aparati

IEC standard, publikacija 520 (1975). Prvo izdanje. »Veličine ulaznog polja uređaja za pojačanje elektro-optičke slike X-zraka«

Cena: 16 šv. fr.

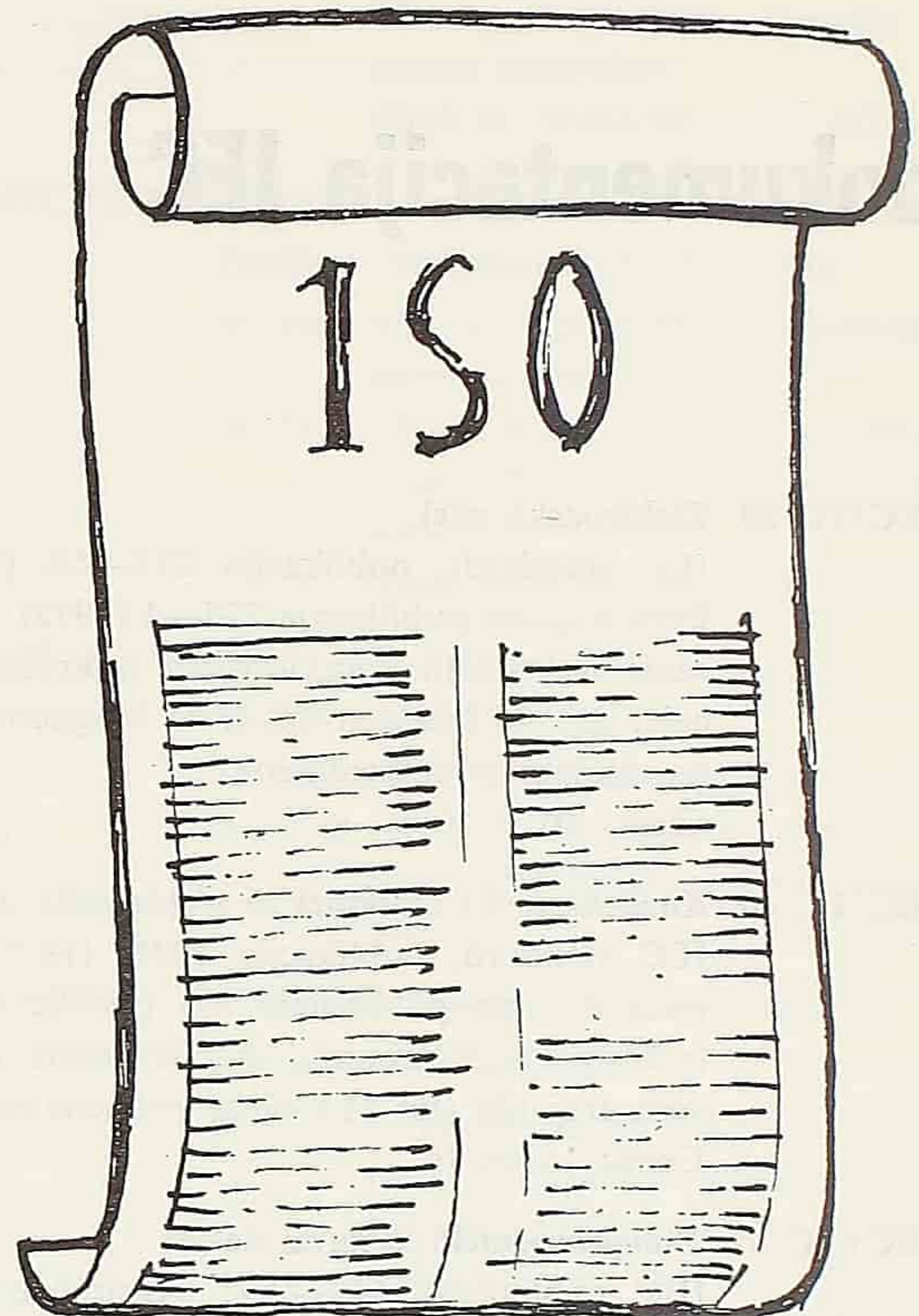
kalendar zasedanja

Kalendar zasedanja tehničkih komiteta, potkomiteta i drugih organizacija: Međunarodne organizacije organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

U ovoj rubrici objavljujemo nova sazvana i planirana zasedanja prema informacijama iz Biltena ISO i Biltena IEC, koja u prethodnim biltenima »Standardizacija« nisu objavljena.

Planirana zasedanja označena su znakom*. Datumi i mesta ovih zasedanja biće naknadno definitivno određeni.

Zainteresovana preduzeća, organizacije i ustanove koji žele da na svoj teret pošalju svoje stručnjake na neko od ovih zasedanja, treba da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Cara Uroša br. 54, radi dobijanja potrebnih objašnjenja. Za učešće na zasedanju ISO i IEC potrebno je pismeno ovlašćenje Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, pošto je JZS u tim organizacijama učlanjen u ime naše zemlje.

ISO

1976

Januar

13—14	Pariz	ISO/TC 22/SC4	— Drumska vozila. Karavani i lake prikolice
13—14	Pariz	ISO/TC 59/SC5	— Zgradarstvo. Usklađivanje dimenzija u zgradarstvu
13—15	Stokholm	ISO/TC 132/SC2	— Ferolegure. Hemijske analize
19—20	London	ISO/TC 115/SC1	— Pumpe. Dimenzije pumpi
20—22	Pariz	ISO/TC 153/SC2	— Ventili za opštu upotrebu. Rad sa aktuotorima
21—22	London	ISO/TC 115/SC2	— Pumpe. Metode merenja i ispitivanja
23	London	ISO/TC 115	— Pumpe
26—27	Stokholm	ISO/TC 3/SC3	— Tolerancije. Prostorna merenja
26—28		*ISO/TC 101/SC2	— Transporteri i elevatori. Bezbednost
26—30	Ženeva	*ISO/TC 8/SC9	— Brodogradnja. Čamci i pribor za spasavanje
27—30	Pariz	*ISO/TC 20/SC3	— Aero i kosmonautika. Simboli za mehaniku leta
28—30	Stokholm	*ISO/TC 1/SC4	— Navoji, Kontrola
		*ISO/TC 101	— Transporteri i elevatori
		*ISO/TC 59/SC7	— Zgradarstvo. Oprema i održavanje zgrada

Januar/Februar

Francuska	*ISO/TC 22/SC17	— Drumska vozila. Vidljivost
	ISO/TC 119/SC4	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja tvrdih metala

Februar

2—3	Ženeva	PLACO	— Komitet za planiranje
3—6	Pariz	*ISO/TC 17/SC15	— Čelik. Željezničke šine i njihove veze
4—6	Ženeva	*EXCO	— Izvršni komitet
9—13	Frankfurt	*ISO/TC 23/SC4	— Poljoprivredne mašine i traktori. Traktori

9—13	Frankfurt	*ISO/TC 23/SC9	— Poljoprivredne mašine i traktori. Oprema za sejanje, sađenje i đubrenje
23—24	San Antonio	*ISO/TC 70/SC4	— Motori sa unutrašnjim sagorevanjem. Ispitivanja
25—27	San Antonio	*ISO/TC 70/SC5	— Motori sa unutrašnjim sagorevanjem. Regulisanje torzione vibracije i specijalni zahtevi
	Frankfurt	*ISO/TC 23/SC2	— Poljoprivredne mašine i traktori. Opšta ispitivanja
	Rim	*ISO/TC 23/SC7	— Poljoprivredne mašine i traktori. Oprema za žetvu i konzervaciju
	London	*ISO/TC 136/SC7	— Nameštaj. Nameštaj za škole
		*ISO/TC 144/SC1	— Sistemi za difuziju vazduha. Aerodinamička ispitivanja i pretstavljanje karakteristika izlaznih otvora
		*ISO/TC 144/SC2	— Sistemi za difuziju vazduha. Aerodinamička ispitivanja i pretstavljanje karakteristika uređaja sa visokim pritiscima i brzinama, sa niskim pritiscima i brzinama prigušivača i ventila
		*ISO/TC 144/SC3	— Sistemi za difuziju vazduha. Tehnička merenja
Februar/Mart			
		*ISO/TC 31/SC7	— Gume, naplaci i ventili. Gume i naplaci za industrijska vozila
Mart			
8—12	Cirih	*ISO/TC 10/SC8	— Crteži. Crteži u građevinarstvu
8—12	Berlin	*ISO/TC 97/SC13	— Računske mašine i obrada informacija. Međusobni spojevi opreme
9—10	Švedska	*ISO/TC 21/SC6	— Vatrogasna oprema. Materije za gašenje požara
9—11	Pariz	*ISO/TC 8/SC5	— Brodogradnja. Mašine i cevovodi
11—12		*ISO/TC 21/SC1	— Vatrograsna oprema. Terminologija, simboli, oznake i klasifikacija požara
23—24	Kopenhagen	*ISO/TC 59/SC4	— Zgradarstvo. Tolerancije u zgradarstvu
23—25	Italija	*ISO/TC 22/SC1	— Drumska vozila. Uređaj za paljenje
	Pariz	*ISO/TC 22/SC10	— Drumska vozila. Postupci ispitivanja udarom
	Pariz	*ISO/TC 22/SC12	— Drumska vozila. Usporači
	Pariz	*ISO/TC 23	— Poljoprivredne mašine i traktori
		*ISO/TC 27/SC3	— Čvrsta mineralna goriva. Koks
		*ISO/TC 132/SC1	— Ferolegure. Uzimanje uzoraka
Mart/April			
		*ISO/TC 137	— Sistemi veličina, označavanja i obeležavanja obuće
I Kvartal			
		*ISO/TC 10	— Crteži
		*ISO/TC 10/SC5	— Crteži. Kotiranje i tolerancije
		*ISO/TC 38/SC11	— Tekstil. Etiketiranje u cilju davanja uputstava o održavanju tekstilnih proizvoda
		*ISO/TC 81	— Jedinstveni nazivi za pesticide
		*ISO/TC 84	— Medicinski špricivi i injekcione igle
		ISO/TC 154/SC2	— Dokumenti, osnovni podaci u administraciji, trgovini i industriji. Dokumenti
April			
8—16	Geitsburg	*ISO/TC 43	— Akustika
	Geitsburg	*ISO/TC 43/SC1	— Akustika. Buka
12—16	Saragoza	*ISO/TC 23/SC3	— Poljoprivredne mašine i traktori. Sigurnost i udobnost nosača
14—16	Vašington	*ISO/TC 97/SC 15	— Računske mašine i obrada informacija Etiketiranje i struktura nizova obrazaca
26—30	Budimpešta	*ISO/TC 10/SC4	— Crteži. Šematsko prikazivanje u oblasti kinematike
26—30	Rim	*ISO/TC 22/SC13	— Drumska vozila. Komande pokazivači i kontrolna svetla.
27—29	London	*ISO/TC 44/SC9	— Varenje. Sigurnosno staklo
		*ISO/TC 27/SC2	— Čvrsta mineralna goriva. Mrki ugljevi i ligniti
	Pariz	*ISO/TC 31/SC6	— Gume, naplaci i ventili. Gume i naplaci za mašine za zemljane radove
		*ISO/TC 34/SC6	— Poljoprivredni prehrambeni proizvodi. Meso i mesni proizvodi
		*ISO/TC 34/SC9	— Poljoprivredni prehrambeni proizvodi. Mikrobiologija
	Budimpešta	*ISO/TC 34/SC10	— Poljoprivredni prehrambeni proizvodi. Stočna hrana
		*ISO/TC 34/SC11	— Poljoprivredni prehrambeni proizvodi. Biljne i životinjske masti i ulja

Nemačka	*ISO/TC 82/SC2	— Rudarstvo. Elementi transportera
	*ISO/TC 97/SC7	— Računske mašine i obrada informacija. Definicija i analiza problema
	*ISO/TC 153	— Ventili za opštu upotrebu
	*STACO	— Komitet za proučavanje načunih principa standardizacije

April/Maj

Belgija	*CERTICO	— Komitet za certifikate
	*ISO/TC 46	— Dokumentacija
	*ISO/TC 46/SC1	— Dokumentacija. Reprodukcijska dokumentacija
	*ISO/TC 46/SC4	— Dokumentacija. Automatizacija u dokumentaciji
	ISO/TC 107/SC2	— Metalne i druge neorganske prevlake. Principi kontrole i koordinacije metoda ispitivanja
Italija	*ISO/TC 107/SC7	— Metalne i druge neorganske prevlake. Ispitivanje korozije metalnih prevlaka

Maj

Vašington	*ISO/TC 67/SC8	— Materijal i oprema za industriju nafte i prirodnog gasa. Garnitura za rotaciono bušenje
	*ISO/TC 68/SC1	— Standardizacija u oblasti bankarstva. Izmena bankarskih podataka
	*ISO/TC 77	— Azbestcementni proizvodi
	*ISO/TC 83/SC4	— Gimnastičke sprave i sportska oprema. Skije
	*ISO/TC 89	— Ploče vlaknate
	ISO/TC 94/SC6	— Lična zaštitna sredstva. Zaštitna odeća i oprema. Zaštita očiju
	*ISO/TC 95/SC15	— Kancelarijske mašine. Numeričke i alfa numeričke kancelarijske mašine
	*ISO/TC 95/SC16	— Kancelarijske mašine. Označavanje simbolima kancelarijskih mašina
	*ISO/TC 102/SC1	— Železne rude. Uzimanje uzoraka
	*ISO/TC 119/SC2	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja praha (uključujući praškove za tvrde metale)
	*ISO/TC 119/SC3	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja proizvoda od sinterovanog metala (izuzev od tvrdih metala)
	*ISO/TC 119/SC4	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja tvrdih metala
	*ISO/TC 119/SC5	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Sinterovani metalni materijali (izuzev tvrdih metala)
	*ISO/TC 138	— Cevi i fitinzi od plastičnih masa za transport fluida
	*ISO/TC 155/SC2	— Nikl i niklove legure. Liveni i gnječeni nikl i niklove legure

Maj/Jun

31—4	Tokio	*ISO/TC 17/SC12	— Čelik. Vruće valjani i hladno obrađeni čelični limovi, trake i koturovi i čelični limovi, kontinualno pocinkovani vrućim postupkom
31—5	Ankara	*ISO/TC 52/SC12	— Hermetičke limenke za životne namirnice. Limenke za opštu upotrebu
	SAD	*ISO/TC 20/SC1	— Aero i kosmonautika. Električne instalacije za letelice
	Pariz	ISO/TC 146	— Čistoća vazduha
	Pariz	ISO/TC 147/SC4	— Čistoća vode. Mikrobiološke metode

Jun

2—4	Pariz	ISO/TC 28/SC4	— Nafta i proizvodi nafte. Klasifikacije i specifikacije
8—10	Pariz	*ISO/TC 28	— Nafta i proizvodi nafte. Klasifikacije i specifikacije
14—15	Beč	ISO/TC 131/SC3	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Cilindri
15—16	Holandija	*ISO/TC 8/SC1	— Brodogradnja. Korito, armatura za korito i uređaj na palubi
16—18	Beč	*ISO/TC 131/SC8	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Ispitivanje delova
22—23	Beč	*ISO/TC 131/SC6	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Fluidi i kontrola zagađenja
24—25	Beč	*ISO/TC 131/SC7	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Elementi za zaptivanje
25—27	Ženeva	*EXCO	— Izvršni komitet
	Stokholm	*ISO/TC1	— Navojsi
	Tokio	*ISO/TC 17/SC3	— Čelik. Konstrukcioni čelici
		*ISO/TC 20/SC4	— Aero i kosmonautika. Vijčana roba za letelice

	*ISO/TC 23/SC1	— Poljoprivredne mašine i traktori. Terminologija
Pariz	*ISO/TC 23/SC6	— Poljoprivredne mašine i traktori. Oprema za zaštitu letine
Pariz	*ISO/TC 23/SC10	— Poljoprivredne mašine i traktori. Oprema za transport i manipulaciju
Pariz	*ISO/TC 43/SC2	— Akustika. Akustika u zgradarstvu
	*ISO/TC 85/SC1	— Nuklearna energija. Terminologija, definicije, jedinice, oznake i šeme
Brisel	*ISO/TC 117/SC3	— Industrijski ventilatori. Ispitivanje ventilatora na mestu primene
Nemačka	*ISO/TC 118/SC1	— Kompresori, pneumatski alati i mašine. Turbokompresori
	*ISO/TC 120	— Koža
	*ISO/TC 120/SC1	— Koža. Sirova sitna i krupna koža, uključujući piklovane kože
	*ISO/TC 120/SC2	— Koža. Štavljena koža

II Kvartal

	*ISO/TC 2/SC4	— Vijci, navrtke i pribor. Tolerancije za vijke, navrtke i podloške
	*ISO/TC 5/SC2	— Metalne cevi i fitinzi. Cevi od livenog gvožđa fitinzi i spojke
	*ISO/TC 17/SC4	— Čelik. Termički obrađeni čelici, legirani čelici i čelici za obradu na automatima
	*ISO/TC 23/SC13	— Poljoprivredne mašine i traktori. Mehanizacije na motorni pogon za vrtove i travnjake
	*ISO/TC 29/SC2	— Sitan alat. Burgije
	*ISO/TC 29/SC3	— Sitan alat. Razvrtači
Nemačka	*ISO/TC 31/SC5	— Gume, naplaci i ventili. Gume i naplaci za poljoprivredne mašine
Pariz	ISO/TC 31/SC8	— Gume, naplaci i ventili. Gume i naplaci za vazduhoplove
London	*ISO/TC 33/SC2	— Vatrostalni materijal. Metode fizičkog ispitivanja
London	*ISO/TC 33/SC3	— Vatrostalni materijal. Dimenzije
	*ISO/TC 41/SC1	— Remenice i remenje (uključivši klinasto remenje). Klinasti remeni i remenice za njih
Milano	*ISO/TC 47/SC6	— Hemija. Fosforna kiselina, kondenzovani fosfati
Rotterdam	*ISO/TC 59	— Zgradarstvo
	*ISO/TC 68/SC2	— Standardizacija u oblasti bankarstva. Bankarske operacije
Vašington	*ISO/TC 59/SC14	— Kancelarijske mašine. Tastatura
SAD	*ISO/TC 104	— Konteneri za transport robe
	*ISO/TC 107/SC6	— Metalne i druge neorganske prevlake. Staklasti i porculanski emajli
Keln	*ISO/TC 123/SC3	— Klizna ležišta. Dimenzije i tolerancije
	*ISO/TC 147/SC3	— Čistoća vode. Radiološke metode
	*ISO/TC 149/SC1	— Bicikli, tricikli i motocikli. Bicikli, metode ispitivanja i referentni kriterijumi za bicikle i njihove sklopove
	*ISO/TC 149/SC2	— Bicikli, tricikli i motocikli. Standardizacija mera elemenata, ispitivanja i kriterijumi o elementima i podsklopovima

Jul

Otava	*ISO/TC 154	— Dokumenti, osnovni podaci u administraciji, trgovini i industriji
-------	-------------	---

Septembar

13—17	London	*ISO/TC 17	— Čelik
13—17	Nemačka	*ISO/TC 97/SC11	— Računske mašine i obrada informacija. Magnetne trake za računare
15—17	Oslo	*ISO/TC 8/SC8	— Brodogradnja. Brodska okna
20—24	London	*ISO/TC 108	— Mehanički udari i vibracije
		*ISO/TC 108/SC1	— Mehanički udari i vibracije. Uravnotežavanje mašine za uravnotežavanje
	Bulgarija	*ISO/TC2	— Vijci, navrtke i pribor
	London	*ISO/TC 20	— Aero i kosmonautika
		*ISO/TC 20/SC3	— Aero i kosmonautika. Simboli za mehaniku tla
	London	*ISO/TC 20/SC6	— Aero i kosmonautika. Standardna atmosfera
	Australija	*ISO/TC 26	— Bakar i bakarne legure
	Ženeva	*ISO/TC 34/SC7	— Poljoprivredni prehrambeni proizvodi. Mirođije i začini
	Ženeva	*ISO/TC 24/SC8	— Poljoprivredni prehrambeni proizvodi. Sredstava za uživanje
	Birmingem	*ISO/TC 39	— Mašine alatke
		*ISO/TC 97/SC12	— Računske mašine i obrada informacija. Magnetne trake za registrovanje merenja

Filadelfija	*ISO/TC 121	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu
Filadelfija	*ISO/TC 121/SC1	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu. Spojnice za aparate za anesteziju
Filadelfija	*ISO/TC 121/SC2	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu Endotrahealne tube i drugi pribori
Filadelfija	*ISO/TC 121/SC 3	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu. Aparati za udisanje
Filadelfija	*ISO/TC 121/SC4	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu Terminologija
Filadelfija	ISO/TC 121/SC5	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu Držači i nosači za medicinsku opremu
SSSR	*ISO/TC 132	— Ferolegure
	*ISO/TC 132/SC1	— Ferolegure. Uzimanje uzoraka

Septembar/Oktobar

Španija	*ISO/TC 45	— Elastomeri i proizvodi na bazi elastomera
---------	------------	---

Oktobar

19—22	Filadelfija	*ISO/TC 91	— Površinski aktivna sredstva
	Prag	*ISO/TC 20/SC8	— Aero i kosmonautika. Terminologija Aero i kosmonautike
	Detroit	*ISO/TC 22/SC9	— Drumska vozila Dinamika vožnje i ponašanje na putu
		*ISO/TC 71/SC2	— Beton i armirani beton
	SAD	*ISO/TC 150	— Implanti za hirurgiju

Novembar

SAD	*ISO/TC 35	— Boje i lakovi
-----	------------	-----------------

Decembar

1—8	SAD	*ISO/TC 131/SC4	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Otvori, fitinzi, cevi, savitljive cevi
		*ISO/TC 131/SC9	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Instalacije i sistemi
		*ISO/TC 20/SC4	— Aero i kosmonautika. Vijčana roba za letelice

IV Kvartal

SSSR	*ISO/TC 4	— Kotrljajni ležaji
	*ISO/TC 20/SC5	— Aero i kosmonautika — Klimatski i radni uslovi za avionsku opremu
	*ISO/TC 27	— Čvrsta mineralna goriva
Berlin	*ISO/TC 34/SC5	— Poljoprivredni prehrambeni proizvodi. Mleko i mlečni proizvodi
	*ISO/TC 51	— Palete za prevoz i manipulaciju jednoobraznih tereta
Berlin	*ISO/TC 72/SC1	— Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Mašine, uređaji za pripremu vlakana za predenje, predenje i istezanje.
Berlin	*ISO/TC 72/SC2	— Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Mašine i uređaji za namotavanje i pripremu materijala za tkanje
Japan	*ISO/TC 79	— Laki metali i njihove legure
	*ISO/TC 79/SC2	— Laki metali i njihove legure. Anodni aluminijum
	*ISO/TC 79/SC6	— Laki metali i njihove legure. Aluminijum i aluminijumske legure za gnječenje
	*ISO/TC 118/SC3	— Kompresori, pneumatski alati i mašine. Pneumatski alati i mašine
	*ISO/TC 119/SC1	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Terminologija
	*ISO/TC 119/SC2	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja praha (uključujući praškove za tvrde metale)
	*ISO/TC 119/SC3	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja proizvoda od sinterovanog metala (izuzev od tvrdih metala)

	*ISO/TC 119/SC3	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja proizvoda od sinterovanog metala (izuzev od tvrdih metala)
	*ISO/TC 119/SC4	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja tvrdih metala
	*ISO/TC 119/SC5	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Sinterovani metalni materijali (izuzev tvrdih metala)
	*ISO/TC 125	— Prostorije i uslovi za ispitivanja
	*ISO/TC 129/SC1	— Aluminijske rude. Uzimanje uzoraka
	*ISO/TC 147	— Čistoća vode
	*ISO/TC 147/SC2	— Čistoća vode. Fizičke, hemijske, biohemijske metode
Nju Delhi	*ISO/TC 149	— Bicikli, tricikli i motocikli
Nju Delhi	*ISO/TC 149/SC1	— Bicikli, tricikli i motocikli. Bicikli, metode ispitivanja i referentni kriterijumi za bicikle i njihove sklopove
Nju Delhi	ISO/TC 149/SC2	— Bicikli, tricikli i motokli. Standardizacija mera elemenata, ispitivanja i kriterijumi o elementima i podsklopovima

informacije ISO

U ovoj rubrici objavljuju se stručne i druge informacije iz informativnog biltena Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO).

spajanje prefabrikovanih elemenata u zgradarstvu

Sve šira upotreba krupnijih prefabrikovanih elemenata u izgradnji zgrada stvorila je čitav niz novih problema vezanih za njihovo spajanje. Konceptija i konstrukcija ovih spojeva je posao mnogo teži i komplikovaniji nego što se to može zamisliti, ceneći prema nedavno objavljenom standardu Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO 3447.

Ovaj standard sadrži listu u kojoj su navedene 63 funkcije koje spoj mora ispuniti da bi izdržao naprezanja u jednom ili više pravaca, nastala od:

- pritiska
- zatezanja
- savijanja
- smicanja
- uvijanja
- vibracija (ili ma koje vrste naprezanja koje mogu dovesti do zamora)
- udara
- habanja
- skupljanja ili širenja
- sabijanja
- izduženja ili skupljanja usled promena temperature

Pomenuta lista sadrži i druge činioce kao što su okolina, bezbednost, odstupanja u pogledu mera, način pričvršćivanja pojedinih delova, spoljni izgled, ekonomičnost, trajnost, način održavanja i sredina u kojoj se zgrada nalazi. Mada su u nekim slučajevima za neku zgradu od posebne važnosti neki od ovih uslova, potrebno je ponekad proučiti i ostale kriterijume da bi konceptija bila potpuna. Prenebregavanje uticaja samo jednog od pomenutih uslova može dovesti do otkazivanja spoja.

Izbor uslova koji moraju biti zadovoljeni biće za projektanta utoliko lakši ukoliko tehniku spajanja bude razmatrao sa više aspekata. Standard ISO 3447 — Spojevi elemenata u zgradarstvu. Lista funkcija spoja — daje baš takvu listu. Svaki spoj ne mora ispunjavati sve uslove, već samo neke od njih. Kako lista nije mogla obuhvatiti sve uslove, projektant će se naći u položaju da sam iznalazi uslove koji se odnose na specifične situacije.

Prema ovome očigledno je da je za projektovanje spoja potrebno poznavati zavisnosti između pojedinih njegovih funkcija, jer jedan njegov deo može ometati funkcije drugih delova ili ih sasvim onemogućiti.

pregled primljenih važnijih inostranih standarda

Ova rubrika obuhvata pregled važnijih inostranih standarda primljenih u standardoteci Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju. Stručnjaci, zainteresovane ustanove i preduzeća mogu da koriste ove standarde u samoj standardoteci Zavoda ili da izvrše nabavku. Za sva obaveštenja obratiti se Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju — Standardoteka, Beograd, General Ždanova br. 28

BS — Velika Britanija
ČSN — Čehoslovačka
IS — Indija
ÖNORM — Austrija
STAS — Rumunija
TGL — Dem. Republika Nemačka
UNI — Italija

DK 001.4:629.11—461:629.114.3:728.76

BS 5264/75 Glossary of Caravan terms

DK 534:613:699.844

ÖNORM S 5010/75 Schallabstrahlung von Industriebauten. Nachbarschaftsschutz

DK 536.512:533.275

BS 2842/75 Whirling hygrometer
BS 5248/75 Aspirated hygrometer

DK 614.71:551.51.001.4

STAS 10195/75 Puritatea aerului. Determinarea pulberilor sedimentabile

DK 615.478.266:645.475.2:684.722

BS 5223: Part 1/75 Hospital bedding. Part 1. Adult size spring interior mattresses

DK 616—073.754.7:621.386.2.08

BS 5269: Part 1/75 Medical electrical and radiological equipment. Part 1, Measurement of the dimensions of focal spots of diagnostic X-ray tubes using a pinhole method

DK 620.2

TGL 190—110/06—74 Elektroenergie-Erzeugungsanlagen. Lebensdauerüberwachung in Dampferzeugeranlagen und für Heissdampfleitungen. Komplexe Werkstoffuntersuchungen

TGL 190—110/10—74 „ Lebensdauerüberwachung in Dampferzeugeranlagen und für Heissdampfleitungen. Werkstoffkernblatt für Stahl St 35—5

TGL 190—110/13—75 „ Lebensdauerüberwachung in Dampferzeugeranlagen und für Heissdampfleitungen. Methode zur Bestimmung der Restlebensdauer — Richtlinie

DK 621.315.172

TGL 190—614/59—75 Starkstrom-Freileitungen. Freileitungen bis 30 kV. Anordnen und Befestigen von Isolatoren und Leiterseilen

DK 621.315.624

TGL 190—614/43—75 Starkstrom. Freileitungen. Isolatorenketten über 1 bis 30 kV. Einfach-Tragkette für Einfachleiter bis 20 kV

DK 621.315.624/625

TGL 190—614/42—75 Starkstrom-Freileitungen. Isolatorenketten über 1 bis 30 kV. Übersicht. Hauptkennwerte

DK 621.643.2:621.646.5

TGL 190—394/04—74 Gasfortleitungs- und -verteilungsanlagen. Abzweige von Gasleitungen. Hauptleitung NW 500 BD 1 bis 25

DK 621.643.2.004

ČSN 13 0108/74 Potrubi. Provoz a udržba potrubi. Technické predpisy

DK 621.643.4.061—033.64:696.133.1:621.643.22

ÖNORM M 6023/75 Gusseiserne Abflussrohre und Formstücke. Anschlussstücke von Steinzeug auf Gusseisen

DK 621.643.413—034.13:696.133.1

ÖNORM M 6021/75 Gusseiserne Abflussrohre und Formstücke. Einschiebmuffen

DK 621.646.5

TGL 190—393/01—74 Gasfortleitungs- und -verteilungsanlagen.

Schiebergruppen für Gasleitungen. NW 80; 100; 150; 200 BD 1 bis 25

TGL 190—393/02—74 „ Schiebergruppen für Gasleitungen. NW 250 BD 1 bis 25

- TGL 190—393/03—74 „ Schiebergruppen für Gasleitungen. NW 300 und 400 BD 1 bis 25
- TGL 190—393/04—74 „ Schiebergruppen für Gasleitungen. NW 500 BD 1 bis 25
- TGL 190—393/05—74 „ Schiebergruppen für Gasleitungen. NW 800 BD 1 bis 25
- TGL 190—393/06—74 „ Schiebergruppen für Gasleitungen. NW 400; 500; 600; 750; 800, 900 BD 25 bis 55
- DK 621.867.21
ÖNORM M 9722/75 Stetigförderer für Schüttgut.
Gurtbreite und Mindestkantenabstände Gurtförderer mit gemuldeter Gurtführung (ausgenommen tragbare Gurtförderer)
- DK 621.867.21—252.1
ÖNORM M 9723/75 „ Gurttrommeln. Gurtförderer mit gemuldeter Gurtführung (ausgenommen tragbare Gurtförderer)
- DK 621.882.082.11:621.32.032.81
ÖNORM E 1300/75 Nippelgewinde für Leuchten
- DK 627.81.004
IS 7323/74 Guidelines for Operation of Reservoirs
- DK 627.957.4:614.818:629.1
UNI EN 15/75 Salvagente anulare
- DK 629.7.063:621.643.4.06.762
STAS 10196/2—75 Aeronave. Inele o din elastomeri. Seria inci. Dimensiuni
- DK 629.7.063:621.643.414
STAS 10199—75 Racord pentru alimentare cu oxigen gazos la bordul aeronavelor. Dimensiuni de legatura si gabarit de manevra
- DK 631.001.4
TGL 24626/27—74 Land- und forsttechnische Arbeitsmittel. Allgemeine Prüfvorschriften.
Ermittlung ökonomischer Kennziffern
- DK 631.3.001.4
TGL 24626/01—74 „ Technische Daten
- DK 631.3.004.5/6
TGL 22278/03—74 Terminologie der Landtechnischen Instandhaltung. Begriffe der Instandsetzungs-technologie
- DK 631.563.2
TGL 21676/02—74 Belüftungstrochung unter Dach. Unterflur-Rostkanalsystem für Heubelüftung
- DK 633.584.1:633.1
TGL 8022/74 Getreidestroh
- DK 636.084.22
TGL 21663/01—74 Rinderproduktion. Weidekombinat. Projektierung, Einrichtung und Nutzung
- TGL 21663/03—74 „ Elektrozaun
- TGL 21663/04—74 „ Futterproduktion
- DK 637.143:543.812.2
BS 5272/75 Simultaneous routine determination of the water contents of a batch of dried milk samples
- DK 65.011.4.012.6:657.479.3.012.12:006.85
ÖNORM A 6750/75 Wertanalyse. Begriffe, Methode
- DK 658.5.011.4
PD 6470/75 The management of design for economic production. Standardization philosophy and the opportunities at times of change, particularly when changing to the metric system
- DK 66.023.3:621.642:666.714/.715
IS 4682 (Part X)—74 Code of practice for lining of vessels and equipment for chemical processes.
Part X Brick and Tile
- DK 66.023.3:621.642:669.21/.23
IS 4682 (Part VIII)—74 „ Part VIII Precious Metals
- DK 66.048.37
TGL 24889/02 Verankerung von Maschinen, Apparaten und Konstruktionen. Verankerung mit Steinschrauben
- DK 663.478.2:663.1
IS 7591/75 Malt Extract, Microbiological grade
- DK 664.099.62
IS 7584/75 Reference Food Colour Boxes
- DK 664:543.867
IS 7530/75 Method for Estimation of Pyridoxine (Vitamin B₆) in Foodstuffs
- DK 666.11.025:621.183.31:681.128:621.642:66.023
BS 3463/75 Observation and gauge glasses for pressure vessels
- DK 666.17:621.798.147
STAS 10192/75 Butelii de sticla. Butelii tip rhein. Forma si dimensiuni
- STAS 10193/75 „ Butelii tip bordeaux. Forma si dimensiuni
- DK 667.61+667.612:531.756.4
BS 3900:Part A12/75 Part A12. Determination of density

- DK 667.61+667.613:531.717.11
BS 3900:Part C5/75 Part C5. Determination of film thickness
- DK 668.742.2
IS 7559/74 Salicylic acid, technical
- DK 668.8
STAS 10204—75 Materiale textile vopsite cu coloranti organici. Determinarea rezistentei vopsirilor la oxizii de azot
- DK 669.018.25
ČSN 41 8524/74 Slinutý karbid G4N
- DK 669.13—423.4
TGL 10369/96 IE-Profilstahl warm gewalzt rundkantig Abmessungen statische Werte
- DK 669.14—423.4
TGL 10370/69 UE-Profilstahl warm gewalzt rundkantig Abmessungen statische Werte
- DK 669.14:621—777.6
ČSN 42 0010/74 Barevne označovani oceli
- DK 669.75
STAS 10 262—75 Stibiu
- DK 674.038.5:623.442:799.3
IS 7549/75 Timber half wrought for sporting rifles
- DK 676.24.017.42:621.798.1
ÖNORM A 5503 Teil 2/75 Verpackungsprüfung. Nass-Berstversuch an Papier und Pappe. Bestimmung des Berstwiderstandes nach Mullen
- DK 676.3.001.4
STAS 10203/75 Produse finite din industria hirtiei. Determinarea absorbtiei picaturii de apa
- DK 676.48
STAS 10202/2—75 Hirtie tehnice. Hirtie suport — impregnare tip tegotex
- DK 677.016.473.4:678.066
ČSN 80 0122/74 Zjištovani migrace textilnich barviv pri prevrstvovani PVC
- DK 677.754:677.521:621.3.04
IS 5352/74 Glass-fibre woven tape for electrical purposes
- DK 678.763.2.063
BS 2752/75 Vulcanized chloroprene rubbers
- DK 681.122.001.5
TGL 190—431/03/75 Gasfortleitungs- und- verteilungsanlagen. Balgengaszähler. Befundprüfung
- DK 681.122.001.6
TGL 190—431/04/75 Gasfortleitungs- und- verteilungsanlagen. Balgengaszähler. Einsatz Transport Lagerung Wartung
- DK 683.311.2
IS 7534/74 Mild steel locking bolts with holes for padlocks
- DK 685.363.6
ÖNORM S 4030/75 Bindungsbefestigungsbereich am Ski
- DK 685.363.6:685.316.92
ÖNORM S 4035/75 Skischuhe mit Grösse 36 und darüber für Skibindungen für den alpinen. Skilauf. Bereich zwischen Skischuh und Skibindung
- DK 685.517.1:677.545
IS 7550/75 Cane basket for ration
- DK 69.025.356:678.063
BS 1711/75 Solid rubber flooring
- DK 691.21:620.17
IS 1121 (Part II) /74 Determination of strength properties of natural building stones. Part II Transverse strength. (First Revision)
- DK 691.21:620.172
IS 1121 (Part III) /74 Part III Tensile strength (First Revision)
- DK 691.21:620.173
IS 1121 (Part I) /74 Part I Compressive strength (First Revision)
- DK 691.21:620.176
IS 1121 (Part IV) /74 Part IV Shear strength (First Revision)
- DK 693.547
STAS 10189/75 Masini pentru aplicarea straturilor de protectie la drumuri. Parametri principali

HEMIJSKA INDUSTRIJA

donosi

naučne i stručne radove

sa područja hemije i

hemijske tehnologije,

hemijskog inženjerstva,

procesne tehnike i

prehrambene industrije

Kroz ekonomsko-tehničke

studije i kratke informacije

HEMIJSKA INDUSTRIJA

obaveštava o ekonomskim

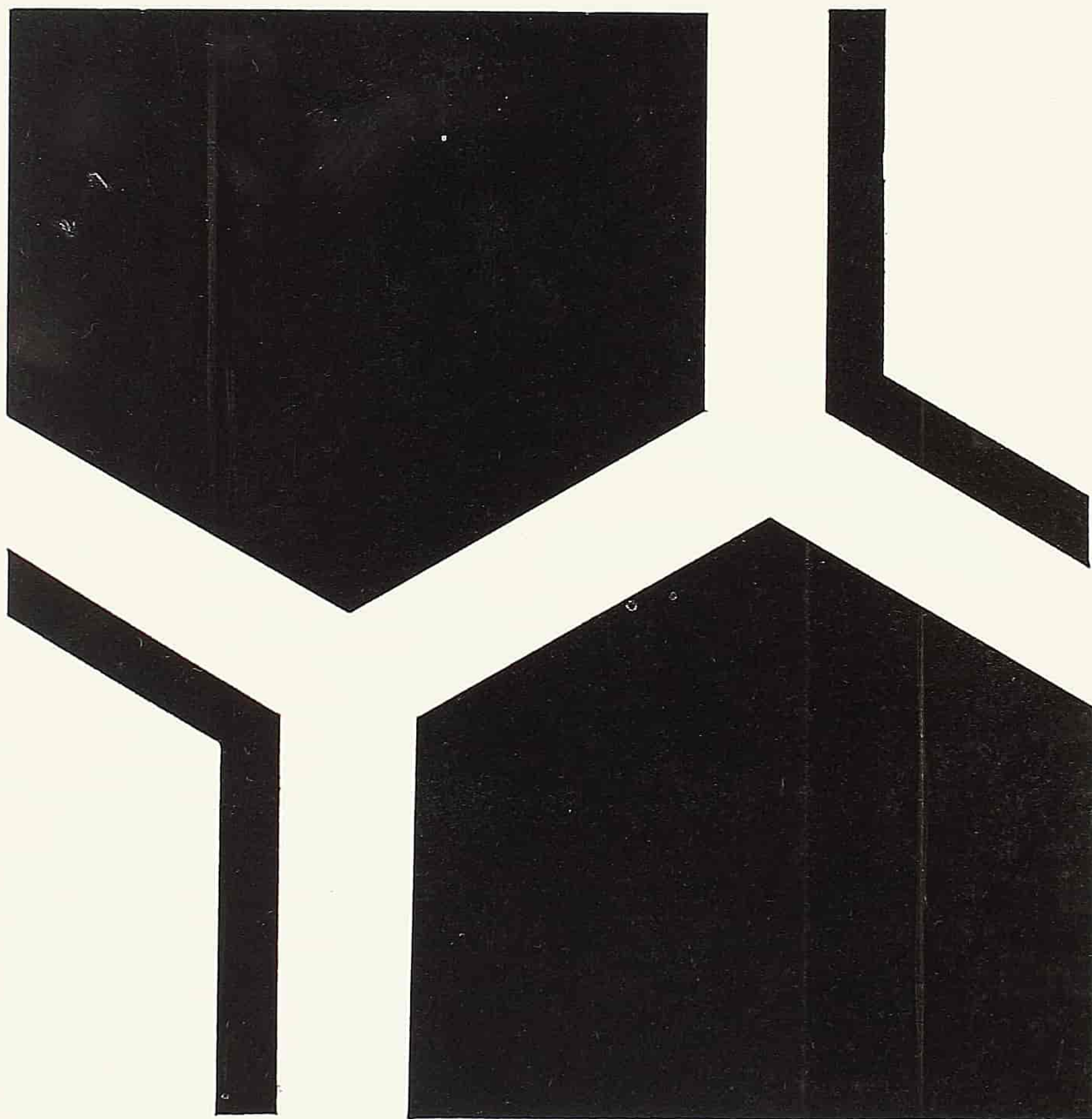
okretanjima i zbivanjima

u hemijskoj privredi

u nas i u svetu.

HEMIJSKA INDUSTRIJA

ORGAN SAVEZA HEMIČARA
I TEHNOLOGA JUGOSLAVIJE

HEMIJSKA INDUSTRIJA izlazi redovno već 28 godina

u obimu od najmanje 48 strana formata A-4.

Godišnja pretplata iznosi 50 dinara za pojedince

i 300 dinara za radne organizacije.

Pretplatu slati na adresu:

Savez hemičara i tehnologa Jugoslavije
Redakcija časopisa HEMIJSKA INDUS-
TRIIJA

11000 Beograd, Kneza Miloša 9/1

Pošt. fah 187, Telefon: 340-018

NOVO

41

428/1976

700023529, 1

COB

jugoslovenski
zavod za
standardizaciju
izdao je

novu zbirku
standarda

iz oblasti
tekstilne
industrije

podni
zastirači

tepsi i podni
pokrivači

narudžbine preko
prodavnice zavoda
Kneza Miloša 16
Beograd

